

Előfizetési díj:
 Negyedévre ..... 1 frt
 Félévre ..... 2 frt
 Egész évre..... 4 frt
 Egyes szám 20 kr.
 Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ. PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Budapest, József-körút 5. szám.
 Kéziratokat vissza nem küldünk.

Az „Achilles” Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre” a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczeni Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivő-Egylet,“ az „Érsekújvári Vivő- és Torna-Egyesület,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egyesület,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Főv. Vivő-Club,“ a „Körmendi Athletikai Club,“ a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egyl,“ a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet,“ a „Pozsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Torna-Egylet,“ a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet,“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycl)-Egyesület,“ a „Pápai korcsolya-egylet,“ a „Torontáli korcsolyázó- és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egyesület,“ „Veszprémi torna-egylet,“ „Tordai korcsolyázó-egylet,“ „Budapesti Torna-Club,“ „Zsombolyai atletikai club,“ a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,“ a „Budapesti polgári lövészegyesület,“ „Sportkedvelők köre”

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A tornatanítás iskoláinkban.

Tornatanítás a soproni áll. felsőbb leányiskolában.

Bár az intézetnek 1885—86. évben készült új épületében külön tornahelyiségünk van, a rendszeres, szakszerű tornatanítás iskoláinkban csak az 1891/92. isk. évben vette kezdetét, mióta én itt, mint képesített torna. tanítónő működöm.

Tornatermünk az általános egészségi szempontoknak is alig felel meg; annak az 1889—90. évben történt berendezése azonban megfelel amaz igényeknek, melyek nálunk, a leánytornázás mai állapota mellett fölmerülhetnek.

15—20 növendék együttes tornásztatására (e számnál lényegesen nagyobb népességű osztály, illetve osztályok 2 csoportban tornásznak) alkalmas helyiségünk-ből nyíló szobában vannak a növendékeknek a folyó isk. évben készült tornaruhái állandóan elhelyezve.

A mi tanításom anyagát, annak menetét, rendjét illeti, az általános szabályok tekintetbe vételével rend, illetve füzérgyakorlattal, különböző irányú vonulásokkal (rendes menet közben énekkel) kezdem az órát. Az említett füzérgyakorlatok — sajnos — csak nagyon csekély terjedelemben vehetők, épen tér hiánya miatt. Pedig nálam — mint egyszersmind énektanítónőnél — a torna és ének összekötése a jelzett gyakorlatokban semmi nagyobb nehézséggel nem jár, s az ének által fokozódott kedv, derűtség szemlélete bőven megjutalmaz a rá fordított kettős fáradságért.

A szabadgyakorlatok, kézi szerygyakorlatok végeztetésénél tekintettel vagyok arra, hogy — a mennyiben lehetséges — egy óra tartama alatt is a testnek minden, vagy legalább főbb részei végezzenek több-kevesebb mozgást. A növendékekkel együtt tornászom, s a gyakorlatoknak — melyek a növendékek korához, értelmi fejlettségéhez alkalmazottak — nem csak helyes, de pon-

tos, szép kivitelére is nagy súlyt fektetek. A szép járás, egyenes testtartás, könnyed mozdulatok elsajátítására — helyben végzett tagzabadyakorlatok után — különböző menetgyakorlatokat, műjárást veszek elő és végül futó lépést vezényelek; ennek jó hatását elárulja a reá következő pihenés alatt tapasztalt derűtség, a gyermekek jóleső fáradságának legközvetlenebb nyilvánulása: „Jaj de jó volt ez!”

Az óra végére maradnak a szerygyakorlatok: Különbéle függeszkedések (s ezekben gyakorlatok) a függőleges, vízszintes és rézsutos létrán, hintázás (fordulattal, felhuzódással, vagy a nélkül) a gyűrűhintán, támasz gyakorlatok a trapezon, ugrás a mérczén, s a létra fokaira illesztett deszkákról, járás a lebegő gerendán, átszaladás, ugrás a lengő kötélén és alsóbb osztályokban néha iskolai játék, néha, — újból mondom — mert a terem szűk volta miatt szabadabb mozgás, futkározás alig lehetséges, mig tavaszszal, a mint száraz a föld, s az időjárás megengedi, sőt kívánatossá teszi a szabadban való tartózkodást, meg őszszel, mig tart a jó idő, külön „iskolai játék” czéljából a várostól birt szép, tágas kertbe, azaz ennek egyik nagyobb területére vezetjük növendékeinket, hetenkint 2-szer, 2 csoportban.

Délutáni 3 órától 5-ig játszunk künn, a várostól 10 percnyire fekvő szép térségen, s a játékok különböző nemeiben (futkározó, labda-játék, karika-hajítás, toll; labda, stb.) az igazgató lelkes példája után részt vesz a tanstület legtöbb tagja.

Hogy a korcsolyázást nem űzhetjük saját jégpályán, mint azt a ministerium többször megújított rendelete elénk szabja, ez a körülményeken, s nem az ügy pártolásán múlik. Növendékeink különben nyilvános jégpályán űzik a testgyakorlás e kiváló nemét, melyre az iskolában egyenes fölhívást, buzdítást nyernek.

Boek Szerafin.

Az idej országos tornaversenyek ügyében a napilapok azt a panaszt közölték, hogy a közoktatásügyi miniszterium még mindig nem küldötte el az iskoláknak az utasítást vagy szabályzatot s e miatt a tornatanárok nem készülhetnek a versenyekre. Ezzel a panasszal szemben csak azt az egy tényt konstatáljuk, hogy a „Herkules“ február 15-én nem csak rendes előfizetőinek, hanem ezen felül az összes középiskoláknak ingyen elküldötte az Utasítást. Ebből az egyetlen tényből is tessék megítélni, van-e szükség a „Herkules“-re s szolgálatakat tesz-e a testi nevelés reformjának?

A „Budapesti torna-club“ (V. ker., áll. főreáliskola Markó-utca.) VIII-ik rendes közgyűlésén megválasztott választmány és a márcz. 14-én tartott választmányi ülésben megválasztott tisztviselők névsora a következők: Elnök: Grf Hadik Barkóczy Endre, másod elnök: Dr. Otto József, alelnök: Bundsmann Jenő, Választmányi tagok: Iszer Károly, Effenberger Károly, Kankovszky Vilmos, ifj. Klein H. János, Liebesberg Gyula, Szögy Béla, Fassberger József, Réti Menotti, Schwarzmayer Lajos, Egerszeghy Mihály, Pozdech Gyula, Póttagok: Aprily Sándor, Weinwurm Antal, Kovácshegyi Kálmán, Mirgay Gyula, Dr. Hieronymi Géza, Pénztár vizsgáló bizottság. Schuster Zsigmond, Tergovcsics Jenő, Pretsch Károly, Tisztviselők: Titkár: Kankovszky Vilmos, Pénztáros: Iszer Károly, Ellenőr: Pozdech Gyula, Szertáros: Klein H. János.

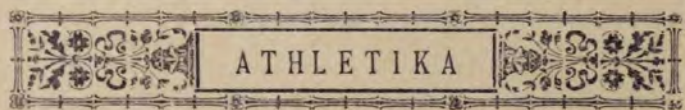
Játszótér Kapuvárott. A vall. és közoktatásügyi miniszter minapi rendelete folytán. Kapuvárott a polgári iskola igazgatója megkérte báró Berg Gusztáv urat, engedje meg, hogy a polgári iskola ifjusága az uradalom területén levő, úgynevezett „régí temetőt“ mint játszótérrel használhassa, a mit a báró ur szíves készséggel meg is engedett. A legközelebbi tavaszi napokon tehát már vígan labdázhatik a tanuló ifjuság egészséges, szabad gyepes téren.

A nagy-kanizsai tornaegylet márczius 5-én tartott közgyűlésén megválasztottak: elnöknek Simon Gábor ügyvéd, alelnöknek: Weismayer Lipót, jegyzőnek Radó Béla, pénztárnoknak, Hoffmann Gyula, műfelfügyelőnek Tripammer Gyula, szertárnoknak Weisberger Kálmán. Választmányi tagokul: Unger Ullmann Elek, Weisz Tivadar, Löwy Arnold, Ebenspanger Ernő, Halvax, Gyula, Heltai József, dr. Neusiedler Antal és Rosenfeld Lajos. — Az egyesület vagyona meghaladja az 1000 frtot.

Játékterek a fővárosban. Rózsavölgyi Gyula tanácsos, a főváros közoktatásának vezetője mindent elkövet a maga hatáskörében, hogy mielőbb minél több játszótér álljon a fővárosi ifjuság rendelkezésére s célja az, hogy már a közelgő nyári időre elkészüljön egy pár játéktér. Mivel pedig a város külterkein hosszabb időbe telnék a tervezett terek létesítése, az a terve Rózsavölgyinek, hogy a város belső területén alkalmas telkeket e célra bérbe vegyen s Porzolt Jenő tanárt a „Herkules“ szerkesztőjét már meg is bizta hogy ily játszótérül alkalmas telkeket keressen a főváros különböző részeiben.

X. Sigmund József a tornaversenyek ruhaszállítója tisztelettel kéri ezulon a t. tanár urakat, kegyeskedjenek a kérdőívekre válaszolni.

X. A Geitner és Rausch cég hirdetésére fölhiujuk olvasóink figyelmét.

Hartl János bécsi vivó mester 30 éves jubileumi vivó ünnepélye.

Bécs, 1893. márczius 18-án.

Fő és szék városunknak nemcsak kardforgató sport körei, de szép világunk is még élénken emlékezik a vállalkozó szellemű Hartl János vivó mesterre és amazon csapatára, kiket Teleky Sándor Grófné óhajtására e sorok írója hozott le a Redout és a Margit-sziget nyilvános vivó versenyekre; már akkor gyönyörködtünk villámsebes kézvágasain, melyekkel sikerült neki Vermes Nándort itt és később a győri színpadon is legyőzni.

30 éves jubileáris ünnepélyére kétszeres érdekből siettem felutazni, hogy a bécsi amateur kard-vivókat személyesen megbirálhassam és hogy főleg a világhírű Pini livornói mester vitór vivását és Halász Zsigmond a Magyar Athletica Club vivó mesterének kard assautját láthassam.

A márczius 18-ra kitézött „vivó akadémiát“, Hartl tanítványai és a „Hellás“, „Haudegen“ és az „Oszták vivó club“ a bécsi „Musikverein“ disztermében rendezték. Az amphiteátralis teremben legalább kétezer ember élvezte a 20 pontból álló programnak lefolyását. Heroldok kürt szóval adtak jelt a küzdelemre. A magas podiumon már fennültek a Jury tagjai, majd mind a fent említett vivó egyletek vezér férfiai.

A bécsi amateur kard és vitór vivók nagy részével hamar végezhetek; a kiált 19 amateur vivó pár legnagyobb részét feltétlenül gyenge vivók képezték, kiket a mi fővárosi vivótermeinknek 2-od rangú erői feltétlen biztossággal össze vágnának.

A mi Adamovits és Friedman bécsnek két legjobb kard-vivóját illeti, ezeket meg tőlünk Kardos Gyula Balogh Bódog, Bekényi Béla, Lisznyay Tihámér, Rákossy Gyula, és még többen p. u. biztosra vennének. Rendezzenek a bécsiek egy nyílt versenyt, állunk eléjük! Majd mindannyiok vágása lágy és bizonytalan, nem támadnak jól fedett positióból (magas prim).

Legtöbb iuz volt Adamovitsban, a mint hallottam az is tán magyar vidéki volna?

A jubileumi vivó akadémia fénypontját Pini Jenő fleuret assau-ja képezte Hartl-lal és később kard assautja Friedmannal. Hát képzeljenek kedves olvasóim maguk elé egy bika nyakú, O lábú, nagy orrú és vaskarú fekete ördögöt, ki lábujhegyen, fogát viczoritva csúszik előre, kigyóyszerűen hajlong, vékony elasticus olasz kardját ezer positióban maga előtt villogtatván; nincs ennél az ördögi vivónál szabályos gard, vágás, vagy parád! nála fő a meglepetés, „héla!“ ordítással neki ugrás, szúrás, utánna akár kap repostot akár nem, ebből mindig vissza ugrik, de közben vág és szúr. Ha mi támadjuk és szoritjuk a sarokba, beugrik testünkhöz, jól fedett kard markolatával véd, helyben szúr és ismét elugrik. Hartl-lal, — ki pedig Párisban is sokat tanult és a legjobb mesterekkel vivott — játszott mint macska az egérrel, ezt beismerték és irták a bécsi napi lapok is; Hartl egyetlen egyszer sem tudta megszünni félelmes ellenfelét.

Hányszor kiáltott fel önkénytelenül mindenki „halt! halt!“ ha Pini ellenállhatlan erővel reá ugrott.

Ugyanigy bánt el a különben szép növésű és bátor kard-vivó Friedman Maximiliánnal is; ezzel még azt a tréfát is megengedte magának, hogy térden álva fogta fel fej vágásait, hogy annál hatalmasabb has repostokat adhasson.

Mielőtt Pinit és a félelmes olasz iskolát a miénkkel összehasonlítani, meg kell emlékeznem röviden az egyetlen felhívott magyar vivónak Halász Zsigának assaujáról is.

Hartl Jánossal állott először ki karddal egész testre; Hartl — ki egyetlen fiának halála után kissé megtöröttnek látszott — véghetlen nyugalommal defensívában várta fiatal és izmosabb ellenfelét; Fodor Károly fővárosi vivó mesterrel együtt erősen kezdtünk hinni, hogy a teljesen jó conditióban állott Halász fölé is kerekedik; — de Hartl vasizmai cseppet sem engedtek, mint a villám sújtott támadójának modorosán előre buktatgatott fejére; fel fel zúgott a taps vihar — végre Halásznak is sikerült egy igen szép intensiv hasrepostot aplicálni. Több nem szép ambó is volt, — vég eredmény Halász részéről vagy 4—5 kapott fej vágás és Hartl teljes fölénye. Hartl Jánossal szemben Halász Zsiga különben bizonyos kegyelettel

vivhatott és tán a 30 éves jubileumon nem akarna teljes tudományát kifejteni? — ki láthat a szívekbe. De aztán el kellett nyelnünk a bécsi napi sajtónak sőt a „Wiener allgemeine sport Zeitung“-nak is egyaránt sujtó ítéletét, hogy „a mily magasan áll az olasz vívás az osztrák felett, oly magasan állanak ők felettünk“!?

Halász Zsiga aránylag sokkal szebben tartotta magát Bieberhoferrel szemben a vitőr assautban! itt is kikapott ugyan, de ellenfele kénytelen volt beismerni igen szép attaque-jait, lovagias magatartását, nyugodt paradjait. És most aztán nézzünk Piniék szemébe, mert hát velük előbb utóbb le kell számolnia a magyar per excellent kardvivóknak!

Pini Bécsben nem akart sem a rendes vívó kardokkal, sem a más fogású nehezebb fleuret-ekkel vívni; az ő fegyverei a bécsi és a budapesti kardokénál sokkal könnyebbek, hajlékonyabbak és hegyesebbek voltak; kard markolata azonfelül külön kézzvédő aczél pántokkal volt körülvéve. A kard assautnál többet szúrt mint vágott, és a mint fent már említém sokkal többet el és vissza ugrott mint védett.

A mint értesültem Hadik Sándor gróf úrtól Pinit még e tavasszal fel óhajtják hozatni a Nemzeti Casino tagjai a *M. A. C.*-ba; majd ha egyenlő fegyverekkel állunk vele szemben lássuk az eredményt és én azt merem állítani, hogy a mi elszánt vívóink még mindig el bálnak vele. Vederemo!

A jubileumi vívó akadémiát theátralis vívók fejezték be, korszerű jelmezekben lándzsával két kézre fogva és fakardokkal egy kézre az úgynevezett „Dussak“ istenítéleti bajvívásokat mutatták be.

Pini és Halász ezüst koszorukat, maga Hartl számos emlék tárgyat, aranyakat, koszorukat, testületi és minis-teri nyilvános elismertetést nyertek.

E sorok írója a jubiléumt a magyar sport irodalom nevében üdvözölte. A vívó akadémia után vig banquette fejezte be az emlékezetes sport ünnepélyt.

Fodor Károly budapesti m. k. műegyetemi vívómesternek kellett volna másnap Pinivel barátságosan mérkőzni, de olasz bajtársának bájos nevével rögtön vissza kellett Livornóba utaznia, hol a tengerész tiszteknek is vívó tanára.

Fodor mint hallom Pinit Livornóban még e nyáron felkeresi, hogy vele esetleg Chikágóba együtt kimenjenek; jobb mesterre alig találhatna e világon.

Porzsolt Gyula.

Műbirkózás.

Baron de Veaux, a „Gil-Blas“ párisi legkelemesebb boulevard lapnak sport írója, Franciaország legelső sport Capacitása, a *M. T. K.*-nek elnökéhez Porzsolt Gyulához, az alábbi levelet intézte; ennek megérthetése érdekében előre kell bocsátanunk azt, hogy a *M. A. C.* és a *M. T. K.*-nek több tagja között a múlt őszi Wulf féle circusi birkozások alkalmából elvi viták folytak a fölött, vajjon az az amateur, ki álarzban, circuszban, tisztán a hir és dicsőségért és minden pénzdíj kizárásával egy professionnel birkozódval, mint p. u. Robinetii, Masson, vagy Boyé — küzd? elveszti e amateurségét vagy nem? a *M. A. C.* több tagja az elvesztés mellett, a *M. T. K.* választmánya pedig külön motivált határozattal az amateurség megtartása mellett lévén, a döntést Baron de Veaux-ra bízták.

Ime a válasz! „Elnök úr! Mindenekelőtt köszönöm a megtiszteltetést, hogy ezen ügyben véleményemet kikérte. Soha, de soha sem veszíti el egy gentleman amateurségét, ha egy professionatus birkozóval megküzd és

és különösen ha csak a zászló becsületéért viaskodik. Az amateurséget csak akkor lehet elveszteni, ha pénz kérdés forog szóban! De San Marin úr selyem álarczban viaskodott a párisi Folie Bergeres-ben és azért amateur móradt és a kör, melynek tagja soha egy pillanatra sem gondolt arra, hogy őt disqualificálja. Fogadja elnök úr kiváló nagybecsülésem biztosítását.

Páris. 1893. febr. 18. Baron de Veaux s. k.“

No de mit mondanak az angolok és az amerikaiak? várjuk onnan is a válaszokat.

Wulf az idén nemzetközi birkozó és boxoló professionelet fog hozatni.

A győri vívó kör megalakulása. Mihálkovicz Tivadar a kiváló győri sportsmann írja nekünk: Örömmel tudatom, hogy a győri vívó kör márcz' 15-én tartott közgyűlésen 44 taggal megalakult' Elnökké: Vörösmarty Béla kir. táblai elnök, igazgatóvá: Dr. Turi Sándor orvosművezetővé Szabó István kedves vívó tanárunk, tikárrá Veöreös Boldizsár városi aljegyző, pénztárossá Buziássy Károly vasuti hivatalnok, választmányi tagokul Zechmeister Károly polgármester, Jalsoviczky Lajos kir. táblai bíró, Fabinyi Gusztáv kir. táblai titkár. Mihálkovicz Tivadar kir. közjegyző, póttagokul: Dr. Mayer Lajos ügyvéd, Sipos László törvényszéki bíró választattak meg. Az alapszabályok tárgyalás után elfogadtattak és a kormányhoz felterjesztetni fognak.

A „Magyar Testgyakorlók köre“ rendes évi közgyűlését a Markó-utczai állami gymnasium disztermében, ápril 9-én d. u. 1,3 ó. fogja megtartani. Tárgyak: évi jelentés és számadás, költségelőirányzat, alapszabály-változtatás, 2 alelnök és választmányi tagok választása indítványok. A közgyűlést megelőző napon a vámház-köri Drexler vendéglőben diszbanquette.

Vívó verseny. Fodor Károly vívó mester korona herczeg utczai hatalmas vívó termeiben ápril 15-én vívó verseny fog rendeztetni. A Jury elnökségét szíves volt elvállalni a Lovaregylet alelnöke Hadik Barkóczy Endre úr ő méltósága. Birákként szíveskednek működni Hadik Sándor gróf, Dániel Gábor országgyűlési képviselő, Gajári Ödön szerkesztő és Porzsolt Gyula ügyvéd urak.

Váczi vívó iskola. Fodor Károly vívó mester váczott rövid idő alatt igen látogatott vívó iskolát nyitott; legszorgalmasabb vívókként működnek: Gajári Géza polgármester, Rudnyánszky László főszolgabíró, Dr. Freisinger Lajos, kir. közjegyző, Csányi takarékpénztári igazgató, Hörll városi főorvos, Urszinyi Andor, városi gyógyszerész (balkezes), ki az éltető eleme e vívó körnek; — részt vesznek még a süket néma intézet tanárai és a főgymnásium növendékei is. Szép sikert és állandó vívó kört kívánunk a derék vácziaknak.

Olasz vívók Budapesten. De Biase nápolyi vívómester, — Visar gróf az itteni olasz Consulatus hivatalnokának, Assimbey török Consúl és több állam Consulainak támogatásával a fürdő-utczában egy kis vívó termet nyitott kizárólag a tör vívásból; ugyancsak ő álmodozott a redout nagy termében rendezendő nyilvános vívó akadémiáról, de a magyar professionel és amateur vívók azon idegenkedése folytán, hogy entré

mellett ők soha sem szoktak vivni, a szép terv füstbe ment.

Zárt körben kellene végre valahára az összes fővárosi vívó mestereknek egy nagyobb szabású vívó ünnepeket rendezni.

USZÁS

A budapesti „Magyar Úszó Egyesület“

alakuló közgyűlését f. é. márczius 25-én d. u. 3 órakor a Hungária szálló dísztermében nagy érdeklődés mellett tartotta meg. „Sport életünk régóta érezte hiányát ez egyesületnek“ írta a „Nemzet“; de még jobban érezte a főváros fiatalsága! évek óta folytak a szolgái állású úszó mesterek által rendezett úgy csúfolt úszó versenyek, minden versenyszabály és bíróság nélkül, nagobbára privát érdekekből; míg végre a Magyar Testgyakorlók körének elnöke és a M. A. C. legelső győztese Porzsolt Gyula, — Hadik Sándor gróf védnöksége alatt — megkezdett a férfi és női úszóversenyeknek szakszerű és szigorú rendezését, szép példákat állítván fel az úszás legegészségesebb sportjának nagyobb szabású üzésére.

Az úszó egyesület előkészítésére összehívott bizottság — Porzsolt Gyulának elnöksége alatt — több heti munka után elkészítette az alapszabály tervezetét, a választmányi cortes listát stb. és a Bátori kávéházban ültet ideiglenes tanyáján állandó toborzást végzett. Ebben a sokszor éjjelekre benyúlott munkában legtöbb eredménnyel működtek Balogh Húgó a bécsi úszó versenyekről is jelesen ismert fiatal atlétánk, Tasnády és Ensel urak a M. A. C. tagjai.

Az alakuló közgyűlést Hadik Sándor gróf úr nevében és megbízásából Porzsolt Gyula nyitotta meg és vezette, felolvastván a grófnak hozzá intézett ievéléből, hogy a „nemes és közhasznú ügy iránti érdeklődése nyilvánításával arról biztosíthatja az egybegyűlt urakat, miszerint az úszó egyesület érdekeit igyekezni fog teljes odaadással és ügybuzgósággal előmozdítani.“

A felolvasott alapszabályok hosszas és érdekes vita után elfogadtattak; a közgyűlés nagy többsége kimondta azt is, hogy a nők is beléphetnek rendes tagoknak és az activ és passiv választási jogokat egyelőre kivéve az egyesület minden előnyeiben részt vehetnek.

Az alapszabályok szerint az egyesület célja az úszás sportjának fejlesztése; évenként legalább 3 úszó verseny tartandó, ezek közül egy Budapesten.

Úszó kirándalások rendezései, nyári és téli állandó uszodák építtetése, központi iroda állanak az ifjú egyesület programján!

Az alapszabályok felsőbb jóváhagyás végett a m. kir. belügyministeriumba fognak mielőbb felterjesztetni.

Igen érdekes vitát indított meg a mi világlátott Szekrényessy Kálmán barátunk: az amateurséggel kapcsolatos pénzdíjknak most egész Európában szőnyegen fekvő kérdését; nagyon helyesen hivatkozván Ő Felsőgenek a királynak, és a Német Császárnak — a bécsi-berlini távlovaglásnál alkalmazott legmagasabb eljárásukra, midőn elismert amateur gentlemanek és lovas tiszteknek kizárólag pénzdíjakat adományoztak; gróf Eszterházy Mihályra, a M. A. C. volt kedves elnökére, ki Montecarlo aranyait vitte el a nemzetközi galamb löversenyeken; a francia általános felfogásra mind hiába addig, míg a czopfos angolok és németek kopo-

nyáiból a köd fel nem száll, a mi szegény ember sportunkban kénytelenek vagyunk őket majmolni — a közgyűlés többsége a pénzkérdés felett ezidőszerint legalább egyszerűen napi rendre tért és csak azt vette az alapszabályokba, hogy az egyesületbe minden amateur beléphet!

A megejtett titkos szavazás eredménye szerint egyhangúlag megválasztottak elnökké: Hadik Sándor gróf, alelnökké: Barátosi Porzsolt Gyula köz- és váltó ügyvéd, a M. T. K.-nek elnöke és Nagybudafalvi Vermes Béla országgyűlési képviselő. Rendes választmányi tagokká: Balogh Húgó ügyvédlelőt, Dr. Dáni Vilmos köz- és váltó ügyvéd, a M. A. C. bajnoka, Ensel Kálmán ügyvéd-jelölt, Fenyő Sándor szerkesztő, Füzesséry Árpád ügyvéd-jelölt, Dr. Gerenday György a M. A. C. alelnöke, Dr. Győri István, Harkányi Andor nagybirtokos, Kauszer József műépítész, városi b. tag, Igaly Svetozár szerkesztő, König Sándor dunagőzh. társ. Inspector és bpesti partkapitány, Kubik Béla birtokos, a M. A. C. úszó bajnoka, Luby Sándor költő, Minich Jenő joghallgató, Dr. Morzsányi Károly köz- és váltó ügyvéd, országgyűlési képviselő, ifj. Pekár Imre dr. köz- és váltó ügyvéd, Palotai Ödön birtokos, Sandtner Béla technikus Szemere Miklós birtokos, Milassin Mihály ügyvéd, Tasnády Endre bank hivatalnok, ifj. Virava János köz- és váltó ügyvéd, Dr. Zsögöd Benő egyetem i. tanár, Dr. Zlinszky János köz- és váltó ügyvéd.

Pótvalasztmányi tagokká Koszirovits Iván birtokos, ifj. Nikolics Fodor báró birtokos, Réthy Menotti min. hivatalnok, Tomcsák Gusztáv malom-hivatalnok, Vidor Jenő a M. T. K.-nek bajnoka, bank-hivatalnok, és Záborszky István joghallgató.

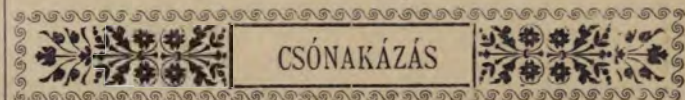
Közgyűlés után úszó vacsora, szép jövőt jósoló felköszöntőkkel.

A választmány alakuló ülése Hadik Sándor gróf úr lakásán Husvét után fog megtartatni, hol már az idejű úszó verseny propositiói is befognak mutattatni, ezen az ülésen fognak az egyesület tisztviselői is megválasztatni, szabad tén elárulnunk, hogy a titkári fontos posztóra Minich Jenő, a pénztárnoki állásra pedig Gábor Endre urak a M. A. C.-ban kitünő működéseikről ismert elsőrendű administratorok fognak megválasztatni.

Az egyesület tagjainak igyekezni fognak minden uszodában nagy mérsékléseket, a helyi gőzöskön és a Margitszigeten olcsóbb kártyákat kieszközölni. stb.

Együleti színű fehér sárga (narancs) sávós trikó ing, ugyan ilyen sapka, ivoir színű nadrág és kabát arany gombokkal, sárga uszónadrág fehér monogrammal; együleti, jelvényül fehér email mentő öv, alul arany nympha dombornü, „Magyar úszó egyesület.“ Budapesten, arany betűs felirással.

Az egyesület választmánya által kidolgozandó verseny és házszabályokat annak idejében hozni fogjuk.

CSÓNÁKÁZÁS

A magyar evezős egyesület országos szövetsége által Budapesten 1893. évi június hó 11-én rendezendő

Nyilvános Amateur Evező-verseny sorrendje és feltételei:

I. Bajnoki verseny. Skiffverseny. Legjobb hajók. Örökös vandordíj; alapították: Bedő Albert és a magyar evezős egyesület országos szövetségéhez tartozó egyesület. E díjat a győztes egyesület csak egy évre nyeri meg. A győztes evezős kék szalagon arany érmet és a „bajnok“ czímet nyeri, — az illető egyesület tagjai azon éven jogosítva vannak, a kék szalagjelvényt viselni. A bajnok címet a győztes évenként megvédeni tartozik, különben elveszti. Tét. 10 frt.

II. Állami díj. Négyvezős kormányossal. Legjobb hajók. Nyitva kezdők (juniorok) számára. Örökös vándordíj. Alapította gr. Csáky Albin vallas- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter úr. E díjat a győztes egylet csak egy évre nyeri meg. A győztes csapatunk 5 ezüst érem. Tét. 15 ft.

III. Kezdek Skiffversenye. Palánkos (Klineker) hajók. Nyitva kezdők (juniorok) számára. A győztesnek ezüst érem. Tét 5 ft.

IV. Budapesti evezős egyletek díja. Nemzetközi skiffverseny, Legjobb hajók. Tiszteletdíj. A győztesnek ezüst érem. Tét 5 ft.

V. Budapesti evezős egyletek díja. Négyvezős nemzetközi verseny kormányossal Legjobb hajók. Tiszteletdíj. A győztes csapatnak 5 ezüst érem. Tét 15 ft.

VI. Kezdek négyes versenye. Négyvezős kormányossal. Palánkos külvillás hajók. Nyitva kezdők (juniorok) számára. A győztes csapatnak 5 ezüst érem. Tét 15 ft.

VII. Tiszai Regatta szövetség díja. Négyvezős kormányossal. Legjobb hajók. Időleges vándordíj, alapította a tiszai regatta szövetség. Végleges megnyerése, ha nem is egymásután következõ ötszöri győzelemhez van kötve. A győztes csapatnak 5 ezüst érem. Tét 15 ft.

VIII. Balatoni díj. Kettős párevezős (double scull) kormányos nélkül. Legjobb hajók. Időleges vándordíj. Alapították a balatonfüredi hölgyek, felajánlotta a győri csónakázó-egylet. Végleges megnyerése háromszori, ha nem is egymásután következõ győzelemhez van kötve. A győztes csapatnak 2 ezüst érem. Tét 10 ft.

Az I, II, III, VI, VII, és VIII. számú versenyek országos jellegűek és azokban csak az országos szövetség tagjai vehetnek részt. A IV. és V. számú versenyek nemzetközi jellegűek és azokban az országos szövetség tagjain kívül részt vehet valamenynyi külföldi amateur evezős-egylet.

A versenyeknél a magyar evezős egyletek országos szövetségének versenyszabályai kötelezők.

A verseny délután 5 órakor veszi kezdetét.

A versenyek 20 percnyi időközben, a fent megállapított sorrendben következnek egymásután.

A versenypálya a Margitsziget hosszában a pesti Dunaágban tüzetik ki.

A pálya hossza minden versenynél 2000 méter.

A starthelyek számozása a szigeti parttól kezdődik.

A verseny folyó vízben lefelé fordulás nélkül tartatik meg.

Az egyletek jelentkezésének zárhatárideje 1893. május hó 14-ének éjjeli 12 órája, A csapatok megnevezésének zárhatárideje 1893. május hó 28-ának éjjeli 12 órája. A jelentkezések és nevezések, — az előbbieket a tettek melléklésével — dr. Hausser Adorjánhoz, a magyar evezős egyletek országos szövetségének titkárához (Budapest, VI., Gyár-utca 5. sz. intézőndők és zárt borítékban küldendők be.

A magyar evezős egyletek országos szövetségének igazgatósága.

Tanulókregattája Pozsonyi levelezőnk írja: A vidéki városok közül egy sem gondoskodik oly buzgón a tanuló ifjuság testi edzéséről, mint Pozsony városa. A főgymnázium, főreáliskola, liceum és kereskedelmi akadémia igazgatói jóval előbb hívták össze a város közönségét megfelelő játszóhely berendezése végett mint Csáky gróf miniszter rendelkezését kiadta. Most a pozsonyi hajóegyesület a város négy középiskolája felső osztályainak növendekait a hajósportban is kiképezi s minden iskolaév végén tanulók regatta-versenyét rendezti, miként az Angliában szokásos.

KORCSOLYÁZÁS.

Földváry banquette.

A „budapesti korcsolyázó egylet“ választmányának több tagja Földváry Tibor tavali bécsi és idej berlini győzelmének örömeire és tiszteletére banquette-t rendezett.

Az „István főherceg“ szálloda bérloje Gundel János kitett magáért; az 5 ftos menü pezsgővel a következõ volt: Potage: Ollio, Horsd'oeuvre: Cotelettes de sandre à la Richelieu. Relevée: Jambon braise à la royal. Rôts: Poulards de Styrie. Salade française. Entremets, Parfait d'Ananas. Fruits, fromage.

Stuller László egyleti igazgató kezdette meg a toaszok sorát, Földváry Tiborra, mint a magyar műkorcsolyázás megalapítójára és többszörös győztes bajnokára emelvén poharát. Földváry Tibor, kit a balvégzet már 7 éves korában halló érzékétől megfosztott, tolmácsolás után megköszönte az igazgató és az egyleti tagok kitüntetését és poharát a korcsolyázás sportjának szép jövő-

jére és az egyetértésre emelte. Rohonczy Gida országgyűlési képviselő, az érélyes és általánosan szeretett igazgatóra Stuller Lászlóra, Szentgyörgyi Imre aligazgató a sajtóra és a sport-irodalom képviselőjére Porzsoit Gyulára emeltek poharat; helyesen jegyezvén meg Szentgyörgyi, hogy a sport-irodalom magáival a sporttal együtt fejlődik és izmosodik. Stuller László — második lelkes toasztjában — megemlékezett az egylet negyedszázados megalapításáról, élteti Dr. Cherny Lajost és Erlich Jánost, mint az új jégiskola matadorjait, ne szerénykedjenek, lépjenek ők is a versenyzés terére, hogy őket a legújabb generáció követhesse. Porzsoit Gyula Földváryra és a budapesti korcsolyázó egylet versenyeinek felvirágzására emelt poharat.

LÖVÉS ZÉT

Budapesti polgári lövészegylet.

— Értesítő —

A budapesti polgári lövész-egyesület tisztelt tagjainak tudomására hozza, hogy a folyó év nyári évadjában úgy saját, valamint családtagjai, nemkülönbén az általuk bevezetett vendégek részére a lövész-egyesület kerti helyiségében, (II. kerület, Nagy Rókus-utca végén) — kedvezőtlen időben a termekben, katonazen hangversenyeket rendez, belépti díj fizetése nélkül. A zene-előadás kezdete délutáni fél 5 órakor, este 10 óráig, a következõ napokon:

Május hó 28-án vasárnap, június hó 4-én vasárnap, június hó 11-én vasárnap, június hó 18-án vasárnap, június hó 25-én vasárnap, július hó 2-án vasárnap, július hó 9-én vasárnap, július 16-án vasárnap, július hó 23-án vasárnap, július hó 30-án vasárnap, augusztus hó 6-án vasárnap.

Jó ételek és italokról jutányos árak mellett gondoskodva lesz, csakis udvari sör és valódi hegyi borok fognak az új vendéglős Kertész József ur által kiszolgáltatni. A választmány.

VADÁSZAT.

A káposztás-megyeri parforce-vadászat. A rákosi parforce-vadásztársaság megbízásából a napokban Csekonics Endre, Dessewffy Aurél és Nádasdy Ferencz grófok Bécsben jártak, hogy köszönetet mondjanak a királynak azért a segélyért, melyben e társaságot újabbal is részesítette. A felség kegyesen fogadta a főurakat s egyuttal örömet fejezte ki, hogy master of the haunds-nak Nádasdy gróft választották és hogy az arisztokrácia fiatalabb tagjai is buzgó részt vesznek ebben a szép sportban.

Vadászat vadásznapra A kaposvári erdőségekben közelebb három sūdöt löttek, kettőt Babochay Kálmán gyógyszerész, egyet pedig Kapotsfy Béla; a sūdők tisztítva 17—19 kilót nyomtak egyenként. Orcziban pedig vadrczczekre vadásztak, hol a lapályos helyeket most is viz borítja, és sok récze huz oda estve és reggelenként úgy a Balaton felől, mint a Dunai kiöntésekből.

Víz hajó-vadászat tartatott a velencei tavon, egy magas vendéggel: Koburg herczeggel. A meghívottak az agárdi vasuti megállóhelynél találkoztak. Fél kilencz órakor érkezett meg Koburg herczeg, Gabers báró főhadnagy kíséretében. A vadászat után Meszleny Pál vendégszerető házába mentek, hol fél 3-kor fényes dîner volt, melyen jelen voltak: Koburg herczeg, báró Fiáth Miklós főispán, gr. Zichy István, gróf Pálffy Mór, Tallian Vilmos, Kégl Dezső, Chermel István. Az ebéd kitünő hangulatban 5 óráig tartott s a herczeg 6 óra után elutazott.

TŰZOLTÓ-SPORT.

A kapuvár-garthai önk. tűzoltó egyesület márcz. 12-én délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen egy fegyelmi ügyet intézett el; az elhunyt Burgolits Endre választmányi tag helyébe pedig Ragani Istvánt

választotta meg. Az egyeslet József főherceg névnapja alkalmával népünnepélyt rendezett s Dr. Rátz Ottó főparancsnok ezért elismerő táviratot is kapott a főhercegi udvartól.

A koszegi tűzoltó-egyesület múlt vasárnapon tartott közgyűlésén tisztújítást eszközölve, elnökül Tuczentaler Lajost, jegyzőül Márton Károlyt, Pénztárossá Pados Gábort, ügyészszé Markovits Józsefet, orvosul Dr. Kovács Istvánt választá. A választmányba Gábel József, Kern Antal, Paller András és Szenekovits Károly eddigi tagok mellőzésével Glatzhofer Samu, Lauringer János, (az eddigi elnök), Mohr Vilmos, Pötzelberger Károly, Stúr Lajos dr. és Unger Károly kerültek.

A zalaegerszegi tűzoltó-egyesület választmánya Boschán Gyula egyleti elnök elnöklete alatt márcz 16-án ülést tartott, melyen a Hantyh-féle alapítvány (egy zalaegerszegi takarékpénztári részvény) ez évi 50 frtos jutalékát, valamint a már eddig tőkésített jutalékok múlt évi kamatját a csapat tisztikarának előterjesztéséhez képest a Kaszter gyógyszerésznél a múlt évben volt tüzoltásánál magukat kitüntetett K u s c h a r s c h János, S i p o s Antal és N é m e t h István tüzoltóknak egyenlő részben ítélte oda a választmány.

A esornai tűzoltó-egyeslet szépen megünnepelte József főherceg 60-ik születésnapját. Márcz. 2-án reggel 9 órakor a szertárnál gyülekeztek a tagok, ahol Kokas Ferencz főparancsnok szép beszédben vázolta főherceg érdemeit. Utána ünnepi szt. misére gyűltek a templomba, hol Poller Endre apát-plébános misézett.

X. Klösz György fényképezési műintézet Budapest. V. hatvani utca 18. sz. 1-ső emeleten. Telefon állomás Elvállal mindennemű fényképi felvételeket, többszörösítéseket gépekről, ipar-mű- és tantárgyakról, s. a. t. Photographia, czinkographia, fénynyomat, autographia, fénymásolat.

VELOCIPÉDEZÉS.

A Hunnia bicycle-klub legutóbbi közgyűlésén gróf Széchenyi Aladárt diszelnökévé választotta. A kör tagjai Széchenyi tiszteletére banketet rendez.

Asszonyok a kerékpáron A sport-ladyk eddig a löversenyek közönsége között s legfőlebb a nyeregben áldoztak ebbéli hajlandóságuknak. Az asszonysportnak legújabb formája a kerékpársport. Mint Gráczból írják, ott a napokban alakult meg az első női kerékpáros-egyesület s az új egyesület már versenyeket is hirdetett. Az első harczot különben már megvívta, ha nem is velocipéddel de szóval, A harcz oka pedig — a toalettkérdése volt. Nem tudtak megegyezni, hogy milyen legyen a legolcsóbb, legcélszerűbb, legszemérmesebb kerékpáros-toalettk.

Hogy lettem én velocipédistává.

(Vége.)

— No hát akkor vegye meg a gépemet.
— Hogy adja.
— Ötven forintért.
— Nincs több pénzem öt hatosnál.
— Hát szerezzén.
— Jól van a gép az enyém. Holnap délután kifizetem, de egyet kikötök.

— Hallom!
— A gépet azonnal átveszem és ön nem szól róla senkinek, de ha valaki kérdezné, hogy csakugyan megvettem és kifizettem-e a gépet, annak azt fogja mondani: igen.
— Elfogadom.

Kezet csaptunk én megfogva a gépet nekiczihelődtem, hogy majd felülök ennek rögtöni következménye az lett, hogy a vasparipa ledobott a fűbe.

Felkeltem s miután meggyőződtem róla, hogy sem a nyakam sem a lábam ki nem tört ismét megpróbáltam felülni, persze most sem sikerült. Ismételttem a próbát s lassan kezdtem megizadni bele.

Végre eszembe jutott az a sok ezikk, melyet a velocipédészről olvastam és azokban foglalt útbaigazítások szerint újból hozzáláttam a felüléshez, most már eredményvel.

Mikor aztán a nyeregben voltam kétségbeesett erőlködéssel szoritottam a kormányt és örült gyorsasággal hajtottam ide-oda rángatva a kormányt, a gépet míg egyszer csak kopp egy nagy fának rohantam és a másik percben gépestül elterültem a fa tövében.

Nagy nehezen kiszabadítottam a kullók közé szorult lábaimat és talpra álltam. E közben véletlenül az égre pillantottam s úgy látszott, mintha a tele hold is nevetné tragikus esésemet.

Nagy vigan vezettem haza a gépet s másnap alig hajnalodott

már ismét kint voltam vele. nagy lelkesedéssel, hol felülve, hol leesve róla, de végre több órai próbálás után majd minden felszállási kísérletem sikerült, és bár a gép folytonos jobbra-balra rángatása közben, de mégis meglehetősen hajtottam.

Hazamentem pihenni s a mint karszékembe ülve elszundikáltam, szebnél szebb alakok vágtattak előttem velocipéden, folyton intgetve, hogy menjek én is velük versenyezni. Nem akartam, mire gúnyolni kezdtek s ezen megharagudva felugrottam a gépre s örült vágtatással megelőztem mindet, eluerve „a menyország velocipéd bajnoka” czímet.

Épen bajnokká akartak avatni, mikor hatalmas ütést éreztem vállamon s erre felriadva Bukovayt láttam magam előtt. Persze mindjárt kiment szememből az álom. Hát még mikor e szavakat hallottam:

— Én itt vagyok! Hát a pénz hol van?

— Megyek érte, — feleltem és megindultam az apám szobája felé.

Épen jókor jöttem. Apámnak rossz kedve volt. Azzal fogadott hogy:

— Megint itt vagy te pernahájdér? Mi kell?

— Pénz,

— Pénz?

— Nagyon sok pénz.

Menynyi?

— Hatvan forint, — feleltem, gondolva, hogy legalább marad valami zsebpénzem is.

— Megint lejárt valami váltód?

— Igen.

— No, hát fizesd ki! De én egy fillért sem adok.

— Agyonlövöm magamat, ha nem ad.

— Nesze itt a revolver, — felelt apám ide adva a revolvert.

— csak siess vele.

Zsebre dugtam a revolvert és kimentem.

Bukovay megcsipett.

— Kapott pénzt?

— Nem.

— Hát mi lesz?

— Majd szerzek, — feleltem és megindultam a zálogház felé.

Azt hiszem t. uraim már kitalálták, hogy becsaptam az apám revolverét, kaptam rá három pengőt és ezzel a pénzzel bementem a Muki-hoz

Rendeltem egy üveg bort és két poharat. Aztán ittunk. Végre odaszóltam Bukovaynak:

— Szervusz.

— Előbb fizess aztán legyünk „szervusz”.

— Addig nem fizetek, míg nem vagyunk szervusz.

— No hát „szervusz”. Fordulj föl!

— Gyere velem, fiam! kapsz pénzt

— No, menjünk.

Mentem előre az ékszerészhez, Bukovayt már úgy húztam magammal. Pityókos volt a bortól.

— Mi tetszik? kérdé az ékszerész.

— Gyűrű. Szép, drága briliánt gyűrű.

— Tessék.

— Hogy ez?

— Száz forint.

— Jó megveszem.

— Mikor fizet?

— Most nem.

— Ki áll jót?

— Ez az úr.

— Igen! én jól állok! — szólt Abszi nem jól értve a szavakat.

— Jól van elvihetik — szólt az ékszerész, tudva, hogy öregink mindent kifizetnek.

Mentünk egyenesen a zálogházba. Kaptam a gyűrűre ötvenöt

pengőt. Ebből kifizettem a gépet. Aztán visszamentünk a Mukihoz.

Most már Abszi rendelte a bort. Ittunk.

— Most igazán „szerbusz” — szólt Abszi.

— Fordulj föl! — feleltem.

— Te! tudsz-e kártyázni? — kérdé Abszi.

— Tudok, egy kicsit.

— Muki! kártyát!

Muki hozta a kártyát, Abszi osztott, én nyertem. Én osztottam, megint én nyertem.

Abszi mérges lett, mérgebe rosszul számolt és folyton veszített

Egy óra múlva nem volt egy krajczár a zsebemben, mind elnyertem.

Abszi káromkodott, — én örültem.

Hogy aztán kiváltottam-e a gyűrűt a zálogházból, és kifizet-

tem-e az ékszerészt, — az már mellékes dolog. Fő az, hogy én tény-

leg megszüntem gyalogos athléta lenni — Bukovay Abszi nagy keser-

rúségére.

A kedves velocipéd szobám egyik szögletében nagy búsan

várja a pillanatot, melyben az elolvadt sok hó után maradt fénketlen

sártenger felszárad és ismét rohanhat velem az utcákon, a nem velo-

cipédész közönséges halandók bámulatára, Bukovay Abszi szívfáj-

dalmára és az én öröme, hirdetve: hogy én Herkulesi Adolár eddigi

gyalogos athléta — velocipédész athléta lettem.

WACHTEL ZSIGMOND

BUDAPEST,
KÁROLYKÖRÜT 7. SZÁM.

—*—
◇ (TELEFON sz. 200) ◇

ELSŐ MAGYAR tornaszer-gyár raktára

ajánlja az idényre gazdagon felszerelt raktárát,
tornaszerekben, függőágyakban stb.

Továbbá **kötéláruk és kötőzsineg**
KÖZPONTI RAKTÁRA.

Alapított

1850. évben

Ö Felsége a király legma- Minden verseny alkalmá-
gasabb személyes elismeré- val legelső érmeikkel ki-
rése! tüntetett!

Cs. és kir. szabad. Chemiatechnikai labororium. hectograf-, gumiáru és

KAUTSCHUK BÉLYEGZŐ-GYÁR

erőműtani és véső műintézet mindennemű irodai szükségletek gyára

vegyész **TINTNER J. E.** mérnök

A felséges kir. család több tagjának, ugyancsak a legmagasabb bel- és
külhoni hatóságok, előjáróságok, intézetek stb. szállítója.

Budapest, Kigyóter 2. szám. — Bécs, V. Krongasse 6.
saját házában.

FÖLDESZY L.

puskaműves Budapest, Muzeum-körút 9 szám.

ajánlja jó hírnevű

fegyvereit

kezesség mellett, továbbá mindennemű **revolve-**
reket és teljes **vadászfelszereléseket.**
Árjegyzékek kivanatra ingyen küldetnek, javítások leg-
olcsóbban számíttatnak.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban

VIII., József-körút 5.

GEITTNER és RAUSCH

BUDAPEST,

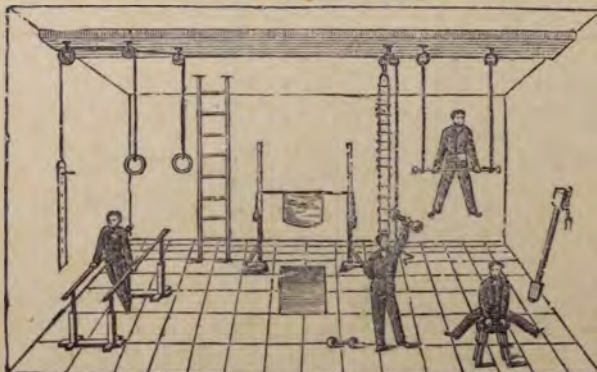
VI. kerület, Andrassy-út 8. szám.

Ajánlják nagyválasztékú

torna-eszközeiket,

szoba- és szabadbani tornászathoz **sulyzók**
(Hanteln) **tornabotok, nyújtók, létrák,**
mászó és ugrókötelek stb. tornatermek,
felszerelése előírás szerint.

A Kneip-féle **vizgyógymóddhoz** a szükségeslendő czikkek
raktáron tartatnak és a legjobb kivitelben szállíttatnak.

Háztartási czikkek nagy választékú raktára.

KARLSBADI
cipő-külön-
legességek.

Kajári
Dezső

Budapest, Dorottya-utoza 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-cipő-árúit

a téli idényre

a legolcsóbb árak mellett. — Különös ágyelemmel
korcsolya-, velocipédező-, turista és hegymászó
tornacipőket, vadász csizmákat

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére
ugymint: tisztí cipők, galoschnik vagy gumi cipők,
ugy szinte vízmentes cipőket és **kényes lábra kü-**
lönlegességeket nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-cipő szerint leggyorsab-
ban eszközölnetnek.

Előfizetési díj:
 Negyedévre ..... 1 frt
 Félévre ..... 2 frt
 Egész évre..... 4 frt
 Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Budapest, József-körút 5. szám.
 Kéziratokat vissza nem küldünk.

Az „Achiles” Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre” a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet” a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczeni Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivó-Egylet,“ az „Érsekújvári Vivó- és Torna-Egyesület,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egyesület,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a „Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Föv. Vivó-Club,“ a „Körömdi Athletikai Club,“ a „Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egyl.“ a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet,“ a „Po. sonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-egylet,“ a „Selmerzi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet” a „Szegedi Torna-Egylet” a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet” és az „Ujvidéki kerékpár- (Bicycl)-Egyesület” a „Pápai korcsolya-egylet,“ a „Torontáli korcsolyázó és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egyesület” „Veszprémi torna-egylet” „Tordai korcsolyázó-egylet” „Budapesti Torna-Club” „Zsombolyai atletikai club” a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,“ a „Budapesti polgári lövé-zegyesület” „Sportkedvelők köre”, a „Magyar Úszó-Egylet”

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A „Herkules” tek. szerkesztőségének.

A „Magyar Úszó Egylet” igazgatóválasztmányja, f. é. ápril 13-án tartott gyűlésén a „Herkules”-t az egylet hivatalos lapjává választotta, miről a tekintetes szerkesztőséget tisztelettel értesitem.

Budapest, 1893. ápr. 13. Gróf Hadik Sándor s. k. elnök.

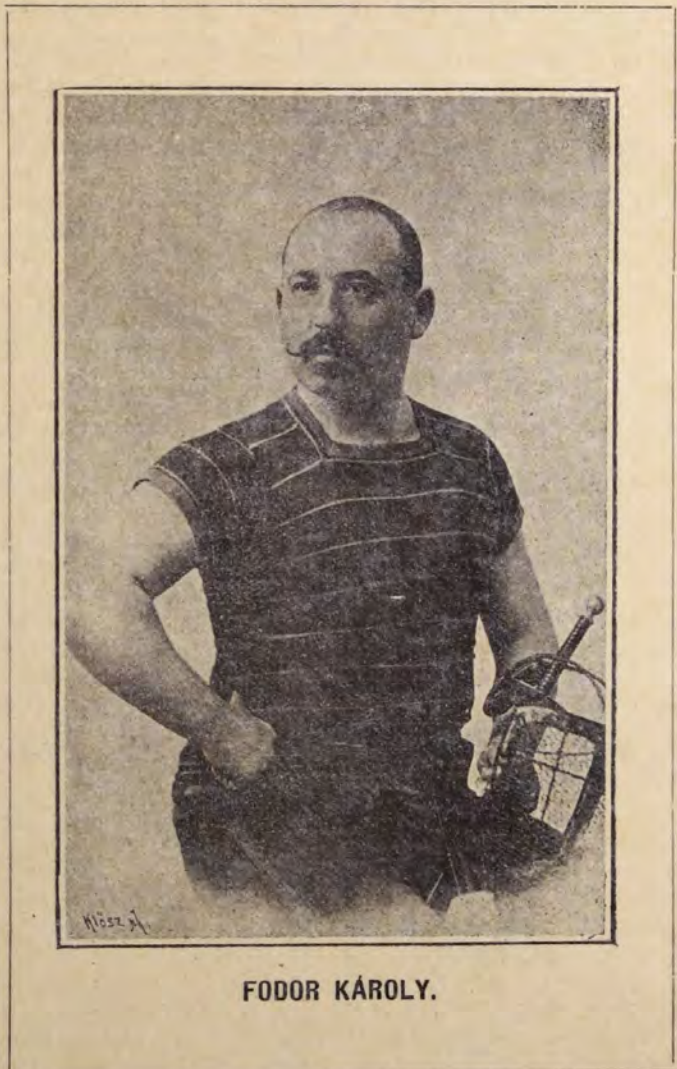
Fodor Károly

(M. kir. műgyetemi vivómester, az „Otthon” írók és hírlapírók köre, a budapesti kereskedelmi akadémia, a László és Rözer-féle tanintézetek, a m. kir. államvasúti tisztképző tanfolyam, a „Magyar Testgyakorlók köre”, az V-ik kerületi Casino stb. vivómestere.)

Mióta fő- és székvárosunk koronaherceg-utczaí óriási vivó-intézete megnyílt, a kardvívás sportja váratlan gyors lendületet és demokratikusabb alapot nyert; ezen virágzó vivóintézetnek tulajdonosa, nagy életerővel és kezdeményezési szellemmel megáldott vezetője Fodor Károly vivómester, kinek jól sikerült arcképét és életrajzát az alábbiakban közöljük.

Fodor Károly Nagy-Kőrösön született 1862-ben, jómódú polgári (izraelita) családból. (Kecskemétet most már játszva elvernék karddal, mert Halász Zsiga vivómester is N.-Kőrösről való.) Az érettségi vizsgálatot a nagykőrösi reformatos gymnáziumban tette le; a tornázásban Sebestyén tornatanár vezette; tőle nyerte a kardvívásban a legelső oktatást.

Fodor már kora ifjúságában jól fejlett domború mellkassal, erős láb és karokkal bírt; elég bajt okozván a parasztokkal folytatott birkozások és verekedésekben. A kőrösi ref. gymnázium nyári torna helyiségében leginkább kitént az erőgyakorlatokban, (emelés, dobás) és a birkozásban. N.-Kőrösön egyike volt azoknak, kik először hozattak Pestről vivókészletet a kíváncsi népnek roppant bámulatára. Mig a vivókesztyűket Pestről meg nem kapták, csupasz kezekkel vívtak, a kapott és adott tompa kardvágások nyomait a fiatal maestro ma is viseli. A sportélet mellett igen szorgalmas tanuló volt, a

FODOR KÁROLY.

rendes tantárgyakon kívül a német mellett a francia nyelvet is már korán elsajátította, nagy könnyebbségére későbbi külföldi tanulmány-utazásainak. Mint pesti joghallgató 1880-ban már Karl Ede váczai-utczai vívóiskolájának volt legszorgalmasabb tanítványa, kitől a törvívásban is órákat vett. (Néhai Karl Ede ez utóbbi fegyvert sokkal jobban kezelte.) Karl Ede Fodort sneidig kiállása, rugékonysága és nagy kitartásáért már akkor a legszebb jövővel kecsegtette. Két éven át vívott Karl-nál, ennek elhunytával Sztrakay Norbert és Halász Zsiga fővárosi renommirt vívómesterektől is vett vívóórákat és mindakettőtől igen sokat profitozott, az elsőtől p. u. a helyben való vívás villámgyors repostjait, az utóbbitól pedig a jó kilépésekkel kapcsolatos gyors és fedett támadást.

Elvégezvén jogi tanulmányait a m. kir. államvasútak jogügyi osztályánál hivataloskodott. Ugyanezen idő alatt 1885-ben alakította legelső vívótársaságát, kikkel délutánonként szorgalmasan vívott. Ebből a 20 tagú vívó-komániából jó vívókként váltak ki: Dr. Bokor Gyula, Dr. Dékány Lajos, és Boros Dezső, kik számos kardpárbajban szerencsével állták meg helyeiket.

1886-ik év őszén, mint póttartalékosnak be kellett állania a m. kir. honvédséghez, hol kifejtett testi ügyességével *Pernecky Jenő hadnagy* és szakaszparancsnokának rögtön feltűnt, ki Fodornak készséggel jelentette ki, hogy üres óráiban szívesen bevezetné a vívásba is; az első testre történt mérkőzésnél azonban a hadnagy úr nagy meglepetésére constátálta, hogy neki már kész vívóval van dolga; ennek még jobban megörült és Fodort ettől kezdve a tiszti vívócursusba is bevezette. A m. kir. honvédtisztikar közelében eltöltött eme két hónapi egészséges sportélet érlelte meg Fodorban a gondolatot, hogy életét kizárólag a magyar kardvívás nemes sportjának szentelje, annyival inkább, mert a honvédtisztek is azt óhajtották, hogy maradjon a katonaságnál vívómesterek; Pataky századosa ajánlotta, hogy menjen fel a bécsújhelyi vívóakadémiára. Fodor a szíves ajánlatokat nem fogadta el.

A hivatalnoki pályát végleg otthagyván az 1886-ik év őszén a koronaherczeg-utca 6-ik számú házban — mostani virágzó vívóintézetével átellenben — egy szobát bérelt, hol Jankovich Gyula, Brezovay, Kovács Andor, Forray Soma, és Dr. Schwarz Vilmos barátjai és tanítványai, szerény felszereléssel kezdette meg a vívás rendszeres tanítását; alig másfél hónap alatt már annyira felszaporodott tanítványainak száma, hogy a Tigris Hotelben kellett két nagyobb termet kibérelnie. Rövid idő alatt ez is szűknek bizonyulván, 1887-ik év elején már a Mária Valéria-utca 5-ik szám alatt nyitott nagyobb-szabású vívótermet, öltözővel, teljes komforttal, hol egyszerre 8—10 pár vívhatott egész testre. Ugyanezen időben alakult meg a „Budapesti sportclub“, Kennedy Géza disz- és Grauer Vilmos elnöklete alatt, kik Fodor Károlyt egyhangulag művezető és vívómesterré választották. Váczai-utca 8-ik számú egyleti helységükben több mint 100 tag vett naponként a vívásban órákat.

Fodor Károlyt Mária Valéria-utczai vívótermében már a jobb vívók is felkeresték, mint: Dániel Gábor, Ulman Sándor, Dr. Nagy Sándor, Dr. Kennedy Géza, Dr. Eulenberg stb. — 1887-ik év végén tartotta ezen vívótermében legelső nyilvános vívóestélyét, felolvasással kapcsolatban, melyet a *Herkules* annak idejében közzé is tett. Ugyanezen évben ment Fodor először külföldre hosszabb tanulmányokat tenni. Bécsben *Handtman* egyetemi vívótanár, *Hartl* János és *Schau* Ferencz vívómesterek teremt felkeresvén és ezen mesterekkel barátságosan mérkőzvé, elismerő okleveleket nyert.

Prágában a Prager Deutscher Turn-Verein vívótermében *Hergsell* Rudolf országos vívómesterral mérkőzött; itt is elismerő oklevelet nyert.

Drezdában, Dr. Angerstein ministeri tornabiztos útján az összes sportegyleteket és vívótermeket felkereste és tanulmányozta. Elismerő oklevelet hozott, *Lipcsében*, Németország legelső vívómesterét *Roux-t* látogatván meg, vele és Lorber segédjével vívott, tőlük is elismerő okmányt nyervén.

Hallében, *Fessel Gumál* egyetemi híres vívómesterral mérkőzött, a tőle nyert okmányból idézhetem, hogy „a vívás, a mint Födör Károly vív és tanít, nemcsak jó és kitűnő, hanem határozottan igen szép és elragadó,“ („nicht nur gut, sondern entschieden sehr schön und anregend.“) *Berlinben*, *Neuman J.* egyetemi vívómesterral akart mérkőzni, de már itt hire megelőzte, úgy hogy Neumann mosolyogva mondá: „hogy ha már ön Fesselrel oly szép eredménnyel mérkőzött, úgy én ki se állok és csak aláírom az általa kiállított elismerő oklevelet!“ — „Dem Gutachten meines Herrn Kollegen Fessel schliesse ich mich an.“

Összes külföldi útjaira a „*Herkules*“ szerkesztősége adott Fodornak ajánló leveleket.

Első külföldi útja után kapta Fodor Károly a m. kir. *József-műegyetem* akkori rectorától Liphaytól, ottani vívómesterré történt kineveztetését, a vallás- és közoktatási m. kir. minister úrnak 45057 888. szám alatt kelt előzetes rendelete alapján.

Fodor Károly 1888-ik nyarán már 300 tanítvány-nyal vívott; ugyanezen évben Budapesten megnősült és akkor indult 2-ik külföldi útjára.

Olaszországnak leghíresebb vívómestereivel mérkőzött, legszebb eredménnyel Turinban, az ottani tüzérségi akadémia vívómesterével Cavaliero Paulo Cornagliával, ez által kiállított elismerő oklevelét még ugyanazon iskolanak négy híres vívómestere is aláírta: Ori Alberto, *Sartorio Paolo*, a tavali genuai nemzetközi kard- és törvívás főgyőztese, az idén Párisban is küzdött, — és Carovanni Carlo. A turini „*Club di Scherma*“-ban, melynek elnöke az olasz király fitestvére Emanuel herczeg, S. A. R. i, Principe Emanuele Filiberto di Savoia, — Vechia Giovanni és Russo Giovanni mesterekkel mérkőzött; az innen nyert kitüntető okmányból ránk nézve felette érdekes kiírnom, „hogy nagyon örvendettek, hogy a magyar kard-iskola is magas fokon áll, és hogy rendszerében nagyon hasonlít az olaszhoz.“

Velenczébe Arnoldo Rancattóval vívott, innen Párisba ment, ott az összes vívótermeket végig járta, kardassautjaival leginkább kitűnt *E. Rouleau Professeur d'la Legion d' Honneur, 5 rue des Pyramides* vívótermében „*Club d'escrime*“, hol *Rotschild* és *Morpurgó bárók jelentésében* vívott a világhírű mesterrel, itt mondá Rouleau, „hogy ha Párisban is ilyen kardvívó lenne, úgy a kardvívás nagyobb lendületet venne nálunk.“

Ép akkor jelent meg Freycinet volt hadügyminis-ternek azon rendelete, hogy a francia lovasságnál a párbajokat csak kardokkal szabad megküzdeni. Fel is szólították Fodort, maradjon parexcellence kardvívómesterek Párisban. Törvívásban órákat vett *Poutroué-tól, Professeur d'Escrime, de l'Association Générale des Etudiants, 41. Rue des Ecoles.*

Visszatérő útjában Zürichben vívott Henri de Coppet egyetemi vívótanárral, Directeur de l'Ecole d'Escrime de Zürich, Membre correspondant de l'Académie d'Armes de Paris — és annak segédével Bauer Ferdinánd-dal, ki még abban az évben a bási egyetem vívótanárává neveztetett ki.

Második külföldi útjából tapasztalatokban meggaz-

dagodva visszatérve az 1888-ik év őszén vette ki jelenlegi fényes és az egész continensen páratlanul legnagyobb vívótermét, a IV. ker. koronaherceg-utcai volt Trattner Károly, most gróf Pálffy-féle két udvaru nagy bérházban.

A főszlopos csarnok 200 □-méteres parquette-jén egyszerre legalább 30 pár vívhat kényelmesen; 6 melléktérrel teljes kényelemmel áll rendelkezésre, köztük egy nagy külön bejárattal és szépen felszerelt tornaterem, magánvívó órák és a legelőkelőbb párbajok részére. A nagy teremben évenként átlag 160—200 párbaj szokott lefolyni. A párbajozó felek különben nemcsak azért keresik fel a Fodor-féle vívótermet, mert a legnagyobb, hanem mert comfort berendezésénél fogva rögtöni segély nyújtható.

Fodor Károly ez évben már 600 tanítvánnyal bír! többel, mint az összes fővárosi vívómesterek együtt véve, és ezek közé nincsenek felvéve az intézeti, casinói és a czimében felvett egyéb vívói.

Legelőkelőbb vívói között vannak: Gróf Hadik Barkóczy Endre a Magyar Lovaregylet alelnöke, országgyűlési képviselő, Gróf Hadik Sándor, Gróf Hadik Miksa, Gróf Hadik Béla, Ifj. Gróf Pálffy Mór, Gajári Ödön, Tisza István, Pulszky Ágoston, Molnár Béla, Dániel Gábor, Szunyogh Szabolcs, Beöthy László stb., majd mind országgyűlési képviselők és a Nemzeti Casino tagjai. Szorgalmasan vívnak Ludvig Gyula ministeri tanácsos és a m. k. államvasútak elnök-igazgatója, Dr. Ullmann Sándor, Dr. Neményi Ambrus, Hock János, országgyűlési képviselők, Gróf Waldeck György, Gróf Orsich, Ifj. Gróf Jankovich, Gróf Kornis Oszkár, Gróf Pongrácz Elemér, Báró Fechtig Nándor, Báró Schossberger Viktor, Karsay Sándor, Strasser testvérek, Megyeri Krausz Lajos és Krausz Izidor; Kolosváry Lajos osztálytanácsos, Polyák volt vasúti igazgató, Kovács Gyula keresk. muzeumi igazgató, Ormay Pál malomigazgató, Weisz Fülöp, a kereskedelmi bank igazgatója, Hevesi Ödön, az I. hazai takarékpénztár igazgatója, Engel Pál, a keresk. társ. igazgatója, Ferencsich, a francia biztosítási társ. vezérigazgatója, Vas Ferencz ugyanezen társ. igazgatója, Dr. Gerő Lajos, a „Pallas“ igazgatója.

Fodortól vett a kardvívásban órákat Gróf Visárt az bpesti olasz consulatustól, Olaszországnak amateur törvívó bajnoka is.

Kitűnő vívók: Dr. Baracs Marczel, Dr. Rózsa Vilmos, Csepreghy Henrik, Dr. Biró Kálmán, Kanitz Géza, Weisz Izidor, Kiss Aladár, Fehér Húgó, Emödi Ödön, Klein György, Jablonszky Ferencz, Doleschall Arthúr, Szily Ferencz, Röhrer Viktor, Oppler Emil, Schwarz Józsi, Gerda Ödön, Gara Illés, Dr. Pap József, Dr. Schwarz Vilmos, Dr. Erős Samu, Dr. Szilassy Árpád, Boros Dezső, Laendler Aladár, Dr. Domschitz, Dr. Kemény Miklós, Ifj. Bottlik Lajos, Greiner Gyula, Cengelly Árpád, Szladits Károly, Révay Bódog, Toth Emil, Neubaer Aladár, Héjas Endre, Beck Marczel, Palotay Rezső, Ödön és Andor, Vécsey Mátyás, Hoffmann Kornél, Nagy Béla, Marton Imre, Stern Emil, Pálffy Győző, Walter Béla, Sárközy József, Linzer Béla és Imre, lovag Posner Alfréd, Stern Károly, Szentgyörgyi Lajos, Heideberg Tivadar, Horovitz Zsigmond, Szél Lajos, Csanády Kálmán, Benedikt fivérek, Dr. Milkó Dezső, Dr. Klínger Zsigmond, Guttmann Emil, Dr. Lippay Sándor, Liskay István, Wirth fivérek, domonyi Brüll Ödön és Mór, Dr. Kádas Jenő, Asbóth Mihály, Török Béla, Dr. Chudovszky Mór, Dr. Kovács Mózes, Dr. Braun Adolf, Balassa Frigyes, Dr. Márton, Cseresnyés László, Farkas Géza, Bielczky Károly, Ujlaky Ödön, Angletta Arnold, Mándy Béla, Balajthy Barna, Hasenfeld Oszkár, Szendeffy Elemér, Dr. Krausz

Gyula, Dr. Eisler Zsigmond, Finály Lajos, Szalay Emil, Dr. Garda, Neppel Gyula, Gyulay Kálmán, Kovásznay Kálmán, Dungevsky Sándor, Kubinyi Tibor, Pèchi Andor, Hartenstein József, Szalánczy Ferencz, Polczer Dezső, Halász Péter, Szuhányi Elemér, Kutka Géza, Kiss Pál, Forster Frigyes, Pongrácz János, Dr. Reich Gyula, Schmidt Miklós, Szabados Viktor, Grosz Jenő, Schwarz Ferencz, Schwarz Zsigmond, Basch Imre, Zsengery László, Dr. Fery Géza, zempléni Moskovitz Iván, Szirmay Elek, Petrovits Elek, ifj. Garai Károly, erényi Ullmann Gyula, Leveleky Dani, Bersilla Nándor, Dr. Király Arisztid, Répászky Gyula, Jármay Tamás, Müllner Jenő, Plausits Vilmos, Vass Oszkár, Szeghő László, Hirschl József, Telegdy Kálmán, Dr. Bauer Gábor, Kreutzer Balázs, Fodor József, Vadász Lajos, Dr. Telliesnierky Kálmán stb., stb.

A legifjabb nemzedék között, 8 évtől 16 éves korig kiténtek:

Kunossy Ödön, Weisz Gyula, Szilasy Béla, Schiller József, Müller Leó, Irsay Károly, Komlós Arthur, Mautner Dezső, Kohner Jenő, Láng Boldizsár, Schreyer Jenő, Bálint Béla, Jámbor Jenő, Hatala Péter, ifj. Chorin Ferencz, Magaziner Jenő, Bernáth Béla, Bibó Kálmán, Ivácskovich Milán, Máday Andor és Pista, Markus fivérek, Widder Ferencz, Mautner Ödön, Gajári István, Schwachulay György, Weisz Róbert, Stein Sándor, Strasser Richárd, Gerlay Károly, Emich Tibor, Détsey Manó, Herzka Róbert, Bamberger Pista, Gerő Tibor, Horovitz György, Papszász István, Fried Ödön, Miklós Tibor, Tarnóczy Vladimír, Felner Pál és Andor, Fekete fivérek, Kelner Emil, Vigyázó Elemér, Ment Béla.

Minden év végén rendes vívóversenyeket szokott Fodor tartani, hol egyuttal a tornázás, boxolás, birkózás, súlyemelés és teatralis harci játékok is nagy kedvvel üzetnek. Értékes tiszteletdíjak és az idén már emlékeversenyérmek is adatnak. A késő déli órákban tiszta párbaj distantriáról és kitűnő angol pisztolyokkal a lövészet is folyik.

Fodornak már 3 kitűnő segéd-vívómestere van, Rákossy Gyula elsőrangú kardvívóink egyike, Benyovics Aladár remek törvívó és Kvass Rudolf egyuttal a női tornázásra is alkalmazva. Legjobb tanítványai pedig mint „elővívók“ a la előtornászok — szívesen segítenek. Fodor évenként június és július hónapokban rendszeren vidéken szokott tanítani; így igen szép eredménnyel vívott Nagy-Kanizsán, hol Gelsei Guttman Vilmos nagybirtokos vezetése és a nagy-kanizsai tornaegylet subventiója mellett, a város és Zala vármegyének legintelligensebb vívói vettek részt a cursusban. Jó vívók voltak itt: Szekeres, Neusziedler, Dr. Varga, Tripamer és Czerkovitz. Székesfehérvárott és Magyaróvárott is tartott már nyári vívótanfolyamokat, az utóbbi helyen a magyaróvári gazdasági akadémia megkeresésére és támogatásával. Mult év nyarán Gróf Hadik Barkóczy Endre tavarnai hires kastélyában vívott a grófi család jó vívóival és a magyar aristocratia ott megfordult számos erőteljes tagjával; Tavarnán a pisztolylövés, lovaglás, úszás, távhajtás, boxolás, birkózás, atlétikai futóversenyek is szorgalmasan és igazi angol pedentériával üzettek.

A f. év tavaszán Váczott is vívótanfolyamot nyitott, melyről mult számunkban már megemlékeztünk. Az idei nyári campagne-t a pécsi atlétikai clubban folytatja, hol már igen jó vívókra fog akadni.

Korona herczeg-utcai vívó termében a külföldi vívómesterek közül tavall felkeresték Fodort Marco Rossano Palermóból és Rancatto Velenczéből; mindketten sokat tanulva kellemes emlékekkel távoztak hazájukba, sőt Marco Rossánónak kedve is lett volna végleg itt maradni.

Hogy Fodor e sorok írójával együtt végig élvezte néhány héttel ezelőtt Bécsben a Hartl-féle 30 éves jubileum vívó akadémiáját és Pini Jenő livornói vívómester világhírű vetélykedéseit, azt külön tárczában a Herkules mult számában hasonlóan megírtam.

Végül néhány megjegyzést Fodor terveiről és vívó módszeréről.

Tervezi a nála lefolyt nagyszámú párbajoknak festői leírását, új vívó rendszabálynak kidolgozását, a magyar kard vívásnak a külföldi vívás és különösen az első rangú olasz vívó módszerrel leendő összehasonlító leírását; ugyanezekről valamint külföldi utazásai alatt szerzett tapasztalatai sport élméndeiről felolvasásokat óhajt tartani. Tervezi továbbá, miként lehetne valahára megtörni azt a nyomasztó közönyt és össze nem tartást, melyek megakadályozzák a fő- és székvárosi vívó iskolák együttes és országos jellegű vívóünnepélyeinek rendezhetőségét. Tervezi a külföldi vívó versenyekbeni concurrentiát stb. stb.

A mi nekem Fodor Károly vívó módszerében legjobban tetszik, az az olasz ellenállhatlan gyorsaságnak fokozatos meghonosítása, úgy az offensiva, mint a defensiva terén; és a szúrásoknak kellő időbeni alkalmazása. Fodor a lábakra fekteti a fősúlyt, mély guggolásnak is beillik nála az „en gard.“ A visszaugrás és elővágás minta szerűek. Támadásainál látszólag sok „szabad helyet“ mutat, de csak azért, hogy éber szemmel becsalja ellentelét a kelepcezébe. Ha Pinihez ki megy Livornóba pár hétre, — a mint tervezi, — úgy ettől az erős elasticus vívómestertől végleg elsajátíthatja az olasz vívás legmerészebb mű fogásait. Erre a reformra, — a magyar kard vívás intensivitása, és gyorsabbá tétele érdekében — okvetlen szűségünk van.

Fodor Károly vívómester még legszebb éveiben lévén, tőle — teljes joggal — igen sokat várhatunk. Porzsolt Gyula.

Porzsolt-banquet.

A „Magyar Testgyakorlók köre“ ápril 8-án a vámház-körúti Drexler-féle mintavendéglő disztermeiben — népszerű elnökük Porzsolt Gyula tiszteletére sikerült banquette-t rendezett. Megjelentek a budai torna-egylet képviselőiben annak érdemes elnöke Dr. Kollár Lajos, Rónay és többen, a „Hunnia kerékpáregylet“ képviselőiben, Dr. Hudomel elnökükkel élükön az egész választmány és a Sport kedvelők körének titkárja. A M. A. C. és a Budapesti tornaclub meg nem jelenhetőségüket a husvétii szünnapok miatt udvarias levelek útján mentették ki.

Porzsolt Gyula gróf Csáky Albin vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister úr ő nagyméltóságára, a M. T. K. tiszteletbeli tagjára, mint a kör pártfogójára és mint a testi nevelés liberalis vezérére emelte poharát. Dr. Hirschfeld ügyvéd Porzsolt Gyulára, a Nemzeti Torna-Egylet többszörös és a „Magyar Atlétikai Clubnak“ legelső győztesére, Ő Felsége által kitüntetett szegedi életmentőre, a lovagias ügyeknek elismert egyik tekintélyére, fiatal sportirodalmunk ismert harcosára, és mint a „Magyar Testgyakorlók körének“ újjá teremtőjére emelt poharát.

Vicz Mór szellemesen verselt a „Hunnia kerékpáregyletre.“ Kohn Arnold versekben a kör jelesebb tagjaira és az elnökre. Vidor Jenő bajnok Dr. Kollár La-

josra, a budai tornaegylet rokonszenves elnökére, Dr. Kollár nagy ékes szólással az összetartásra, Dr. Hudomel a Hunnia elnöke az együttes versenyek rendezésének reményében a M. T. K.-nek működő tagjaira. Végül az ünnepelt tréfás komolysággal konstatálta, hogy életének első banquette-jén most már aztán igazán „öreg úrrá“ avatták, de megfogadta, hogy ezután még inkább legfőbb életcéljának fogja tekinteni a főváros fiatalságának vallás és társadalmi különbség nélkül leendő megizmosítását elősegíteni.

A „Magyar Athletikai Club“ 1893. évi nyilvános tavaszi viadalának feltételei.

A verseny napja: 1893. május 23. d. u. 4 óra.

Nevezési zárnapp: 1893. május 15. d. u. 7 óra.

A Club irodája: VIII., Esterházy-utca „Nemzeti Lovarda.“

I. Juniorok versenye: (Zártverseny.) Táv. 200 méter. A „M. A. C.“ azon tagjai részére, kik még nyilvános viadalon díjat nem nyertek. — Elsőnek: e club bronz érme. Ha 7-nél többen neveznek, úgy két csoportba lesznek sorsolva, s mind két csoport győztesei — bronz érmét nyernek.

II. Sikfutás. (Nyíltverseny.) 100 yard (91.3 m.) a club arany érméért. Idő: 11 másodperc. — Három egymásután közvetlen következő versenyen védendő. — Győztes az első győzelemkor a club ezüst, második győzelemkor szintén a club ezüst, és harmadik győzelmé után a club arany érmét nyerl. — Második. a club bronz érmét kapja. Időn kívül, első: bronz érmét; második: szintén bronz érmét nyer. — Védő Sajtos Samu.

III. Labda dobás távolba. (Nyíltverseny.) A dobás „Cricquet“ labdával történik a földről. — A ki közvetlenül a dobás közben vagy dobás után a határvonalon túl lép, annak dobása, mint a megengedett dobások egyike jön számításba, de eredménykép nem számít. — Eredmény: a megengedett 3 dobás legnagyobbika; a táv a leeső labda földet érintő első pontjáig számít. — Minimalis táv a dobási vonaltól 75 méter. — Elsőnek: ezüst, másodiknak bronz érem.

IV. Vándordíj. Adja Gróf Andrásy Géza. Sikfutás (Nyílt verseny) Távolság: 402¹/₂ m. Idő: 55 mp. Elsőnek: a club arany érme. és annak az egyletnek, melynek tagjaként győzött, a felajánlott vándordíj, melyet köteles győztesnek egylete a M. A. C. legközelebbi versenyein — bár mely tagja által is — még kétszer megvédeni. Három egymást közvetlen követő győzelem után a vándordíj a győztes egylet örökös tulajdonába megy ellenkező esetben már szerzetigényét veszíti. Ha azonban a távolságot az első 55 mp. alatt nem teszi meg, úgy a club ezüst érmét; ha ötven futnak: a második is ezüst érmét, a harmadik: bronz érmét nyer. Az érmek kiadásához kötött idő: mp. Ezen felül nincsen díjazás. Csak oly egyletek tagjai vehetnek részt, melyek már legalább három éve megalakultak és azóta folytonosan működnek.

V. Kerékpárverseny térelőnnyel. (Nyíltverseny.) 1609 m. Részt lehet venni bármilyen — de már a nevezés alkalmával bejelentett és ugyan olyan — sulyu és minőségű géppel. Elsőnek: a club ezüst, másodiknak: a club bronz érme. ha legalább hárman harmadiknak: a club bronz érme- ha nyolczan indulnak.

VI. Távolugrás. (Nyíltverseny.) Az iramodás tetszés szerinti, az elugrás 10 cent. magas ugródeszkaról történik. — Minden versenyző egy próbaugráson — mely nem kötelező és eredményként nem számít — háromszor ugorhat. — A három ugrás közül a legnagyobbik számít; hátraesés vagy visszalédés az ugrást érvénytelenné teszi és mint a három ugrás egyike számításba jön. — Az ugrás tá-

volságát az ugródeszka életől a versenyzőnek leugráskor hátrább álló sarka nyomáig terjedő távolság határozza meg. — Minimalis táv: 570 cm. Elsőnek: a club ezüst érme; másodiknak, és tekintet nélkül a versenyzők számára, mindazoknak, kik 570 cm-ért ugrottak: a club bronz érme.

VII. Hátrafeléfutás. (Zártverseny.) Táv. 100 yard (91.3 m) Elsőnek: tiszteletdíj.

VIII. Bajnoki sikverseny. (Zártverseny.) 1/2 angol mfd. (804 1/2 méter) Idő: 2 perc 10 mp. — Díjak: az elsőnek a club ezüst érme és bajnokjelöltség, ha a távot 2 p. 10 mp. alatt megfutja és reánézve a club bajnoki szabályai kötelezők. — Második győzelemért az elző bajnok-jelöltség fentartásával újra ezüst érmet nyer; a harmadik győzelemmel pedig megnyeri az állami arany érmet, serleget és bajnoki czimet. — Ha a távolság befutása a kitűzött időn túl történik, akkor a verseny nem mint bajnoki, hanem, mint egyszerű verseny számít, és az esetben az első: a club ezüst érmét, a második: bronz érmét kapja, de csak ha a távolságot legkevesebb 2 p. 30 mp. alatt futották be.

IX. Kerékpárverseny. (Nyíltverseny.) Táv: 1000 méter. Elsőnek a club arany érme, ha a távolságot 19 perc alatt teszi meg; 21 perc időnél pedig ezüst érme és tiszteletdíj; különben ezüstérem. Másodiknak: a club bronz érme; ha ötven indulnak, másodiknak is ezüst érme, a harmadiknak pedig bronz érme.

X. Gátverseny. (Koller Károly bajnok emlékversenye) (Nyíltverseny.) Táv: 402.5 méter. 12 darab 95 centiméter magas sövényvel. — Elsőnek a club ezüst érme, másodiknak bronz érme; ha hatan indulnak, harmadiknak szintén bronz érme. — 1 perc 20 mp. alatt megtevé, győztes tiszteletdíjat is nyer.

XI. Ökölvívás. (Zártverseny.) A versenyző párok sorshuzás utján állítatnak össze. — A küzdelem „6 volt“-ra megy. — A „völt“-okat háromtagu bizottság számolja. — Elsőnek a club ezüst érme; másodiknak bronz érme, ha a versenyben legalább három oly athléta vesz részt, kik a boxolást már egy tanév óta gyakorolják; ha csak két versenyző áll ki, második díj nincs. Minden párt versenyénél a legyőzött „eláll“ — Ha esetleg három versenyző maradt, akkor ezek első párjának legyőzöttje mérkőzik meg a harmadik fennmaradttal is és ha ezt legyőzi, kapja a második díjat, — ha pedig újból legyőzetik „eláll“ mely esetben a két győztes döntő küzdelemben mérkőzik az első és második díjért.

XII. Sikverseny. (Nyíltverseny) Táv: 1609 méter — Elsőnek a club ezüst érme, és ha a távot 5 perc alatt futja be, tiszteletdíj is; másodiknak: bronz érme; ha ötven futnak, másodiknak is ezüst, harmadiknak bronz érme.

XIII. Vigasz verseny. Táv. 1/4 angol mfd. 402.5 méter Résztvehetnek, kik a verseny napján első díjat nem nyertek. — Nevezés a helyszínén a verseny titkáranál. — Elsőnek tisztelet-díj.

Általános verseny-rendszabályok:

1. A nyílt versenyekben részt vehet minden magyar testgyakorló és sport egyesület gentleman amateur tagja.
2. A zárt versenyekben csak a „M. A. C.“ tagjai vehetnek részt.
3. Tét: 1 frt; bánat: 2 frt; kivéve a zártversenyeket, hol csak 2 frt bánat fizetendő.
4. A második díj csak három egyén mérkőzése esetén adatik ki.
5. A zár-időn túl érkező nevezések figyelembe nem vétetnek.
6. A versenyeken szabályszerű verseny-öltöny viselése kötelező.
7. A bánat, ha az illető az általa jelzett versenyben részt vett, visszaadatik, ellenkező esetben a tiszteletdíj alapra fordítatik.
8. A verseny-bíróság határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.
9. A verseny feltételekben megállapított sorrend végleges. Minden verseny-pont megkezdése előtt, az első harang jelzésre a versenyzők a bírói páholyon megjelenni tartoznak.
- A harangjelzés után egy percre a verseny mindenkor megkezdődik, később megjelenők a versenyben részt nem vehetnek.

10. Idegen egyesület tagjai, ha a tereplő versenyek bármelyikére neveznek, nevezésükben jelezni tartoznak az általuk elért eredményt, ha többször versenyeztek, akkor csak a három utolsó eredményt kötelesek beküldeni. — Az adatok hamissága győzelem esetén disqualifikálást von maga után.

11. A tereplőket külön bizottság határozza meg a nevezések lezárásakor, a vigasz-versenyénél azonban a helyszínén történik.

12. A nevezésnek tartalmaznia kell:

- a) a versenyző vezeték és keresztnévét.
- b) polgári állását,
- c) lakását,

d) a verseny nemet melyre nevez, kerékpárversenyénél a gép megjelölését nem és súly; áttétel és a gummi abroncs megnevezése szerint.

e) a verseny öltöny színeit.

f) a tétet és bánatot,

g) az egyesület nevét melynek tagja.

13. A vándordíj átvételét a nyertes egyén clubjának meghatalmazottja — elnök, alelnök, vagy titkár — eszközli, mely alkalommal egy elismervény irandó alá, állala oly kijelentéssel, hogy a M. A. C. által legközelebb kitűzendő verseny napja előtt 48 órával a vándor-díjat minden felszólítás nélkül a M. A. C. rendelkezésére bocsátja.

14. A verseny időjárásra való tekintet nélkül megtartatik.

A „Magyar Athletikai Club“ ig. választmányának 1893. márczius 21-én tartott rendes ülésen kelt határozata alapján.

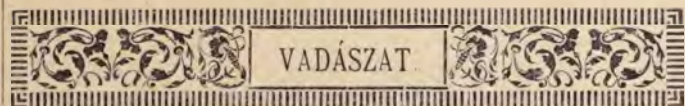
Budapest, 1893. Márczius

gr. Andrásy Géza, s. k.

a M. A. C. elnöke.

Házi vívóverseny. Fodor Károly koronaherceg-utcai vívótermében f. é. ápril 15-én d. u. 5 órakor „házi verseny“ tartatik a következő műsorral: 1. Vívóvívók felvonulása. 2. Vívóvívás vezényszóra. „Grand salut“ bemutatva középiskolai tanulókat által. 3. Boxolás. Vidor Jenő, a „Magyar Testgyakorlók körének“ bajnoka és egy amerikai között. 4. Kezdők vívóvívása. 5. Manschettvívás karddal. 11-ik rész: 1. Kardvívás vezényszóra. 2. Kardvívás a középiskolai tanulók részére. 3. Birkózás. 4. Kezdők kardvívása egész testre. 5. Haladók kardassaut-ja. 6. Kardütököt. 7. Érmek ünnepélyes kiosztása. A házi vívóverseny J u r y-je, mult számunkban tévesen közöltetett Gajary Ödön úr elnöklété alatt áll: Gróf Hadik Sándor, Molnár Béla, Kennedy Géza és Porzolt Gyula urakból.

X. Klósz György fényképezési műintézet Budapest. V. hatvani utca 18. sz. 1 ső emeleten. Telefon állomás Elvállal mindennemű fényképi felvételeket, többszörösítéseket gépekről, ipar-mű- és landárgyakról, s. a. t. Photographia, czinkographia, fénynyomat, autographia, fénymásolat.

A kézdi-vásárhelyi és vidéki vadászegylet Kézdi-Vásárhelyt február 26-án tartott közgyűlésén megalakult, mely alkalommal a már kidolgozott alapszabályok némi módosítással el is fogadtattak. A közgyűlésen nagy számban voltak képviselve a vadászok. Résztint személyesen, részint megbízás által rendes tagoknak azonnal be is iratkoztak: Dr. Antal Mihály, Apor János, Bartha Béla Bálint Kálmán, Császár Dénes, Damokos Albert, Damokos Mihály, Damokos Dénes, Elekes Béla, Eszéky Gyula, Csiby Tamás, Bernáld György, Fejér János, Gábor Péter, Gáspár József, Imecs János, Erdélyi Károly, Darkó Gábor, Koós András Kelemen Imre, Nentvich Károly, Potsa Gyula, Papp Józsiás Popovics Károly, Rákosi József, Soliom Miklós, Soliom Tamás, dr. Szacsavay Gyula, Szabó Géza, Tóth Lajos, Vajna István Károly fia, Váncsa István, Jancsó Elek. Felkérletnek mindazon t. urak, kik az egyesületnek rendes tagjai kívánnak lenni, hogy szándékukat személyesen vagy levélben egyleti titkár, Bálint Kálmán ural, kinél az alapszabályok megtekinthetők, közölni sziveskedjenek. Kézdi Vásárhelyt, 1893. márczius 1-én. Az egyesület választmánya.

CSÓNAKÁZÁS

Nemzeti hajós-egylet.

Jelentés az egylet 1892. évi működéséről.

A hazai evező sport terén a legnevezetesebb esemény volt az, hogy a magyar evezős egyletek országos szövetsége, melyet egyletünk kezdeményezett, a múlt év lolyamán alakult.

1892. évi május 29-én tartotta meg a szövetség alakuló közgyűlését, melyen alapszabályait és versenyszabályait megalkotta, tisztviselőit és igazgatóságát megválasztotta és a melyen egyletünket azon kitüntetés érte, hogy a szövetség elnökévé Bedő Albert urat, egyletünk elnökét választotta meg.

A Tiszai Regatta-Szövetsége lefolyt évben is megtartotta most már évenként ismétlődő versenyeit, sajnálatunkra azonban egyletünk eme versenyeken a lefolyt évben sem vehetett részt.

Egyletünk bejelentésére vonatkozólag jelenthetjük, hogy még az 1890. évi közgyűlésünkön módosított alapszabályainkat jóváhagyás végett felterjesztettük és hogy azok jóváhagyattak.

Tagjaink száma a lefolyt évben jeleutenkeny szaporodott. Múlt évi rendes közgyűlésünk megválasztotta tiszteletbeli tagnak egyletünk régi rendes tagját Parks Ross Vilmos urat és rajta kívül egyletünkbe tizenöt új rendes tagot vettünk fel, akik egyike utóbb egyletünknek a módosított alapszabályok értelmében első alapító tagja lett. Régi tagjaink közül azonban kettő az egyletből kilépett és így az év végén volt egy alapító tagunk, rendes tagjaink száma pedig az előbbi évi 46-ról 58-ra emelkedett.

Csónak-állományunk a lefolyt évben fogyott a „Sárkány“-nyal, mely teljesen elkorhadván, megsemmisítettük és a „Névtelen“ skiffel, mely kirándulás alkalmával összetört. Ellenben szaporodott egy nyolcvevő palánkos csónakkal, melyet „Duna“ névre és két egyforma palánkos skiffel, melyeket „Hozom“ és „Viszem“ névre kereszteltünk; a még az 1891. évben megszerzett két egyforma palánkos négyvevő hajó közül pedig az egyiket „Kurucz“-nak és a másikat „Labancz“-nak neveztük el. Végre az 1891. évben nagy részben tönkre ment és e miatt a múlt évi leltárból ki is hagyott „Deák Ferencz“ nevű legrégebbi csónakunkat teljesen megújítottuk és eme csónakunkat a leltárba ismét felvehettük.

Nagy mértékben szaporítottuk a lefolyt évben evező készletünket és egyéb felszereléseinket is; továbbá csónakházunk tetejét egészen újra zsindelyeztettük, a csónakda felépítményén tetemes javításokat végeztünk, a csónakda belsejét peeg részben átalakítottuk és ezeken kívül még egy egészen új 20 méter hosszú talpat szereztünk be.

Csónakdánkat téli helyről, az újpesti kikötőből április 7-én hozattuk le és kötéttük ki József főherczeg Ó fensége kegyes engedélye folytán ismét a Margitsziget pesti oldalán, a hol az tagjaink rendelkezésére egész október hó 14-ig maradt, midőn a rendkívüli alacsony vizállás miatt téli helyére, az újpesti kikötőbe kellett felvitetnünk.

A jelentéshez csatolt működési uapló és kimutatás az evezési statisztikát tartalmazza. Összehasonlítva ezen kimutatásokat az 1891. évi kimutatásokkal, kitűnik, hogy úgy a hajók indulásának száma (1891-ben 1136, 1892-ben 1199 tehát 63-al több) valamint az egyes hajók által megtett kilométerek száma is (1891-ben 7253, 1892-ben 8061, tehát 808 kilométerrel több) emelkedett; ennek megfelelőleg emelkedett az egyes tagok indulásainak száma (1891-ben 2426, 1892-ben 2520 vagyis 94-el több) valamint az egyes tagok által megtett kilométerek száma is (1891-ben 16270, 1892-ben 17729 vagyis 1459 kilométerrel több.)

Az utóbbi eredmény azonban jó részben annak köszönhető, hogy tagjaink közül egy négyes csapat a pozsonyi hajós-egyletet meglátogatta és Pozsonyból a „Hajnal“ nevű négyvevő hajóban haza evezett és így tekintve tagjaink megszapordott létszámát, a lefolyt év az 1891. évvel szemben nem nagy haladást mutat. Ez azonban részben annak is tulajdonítható, hogy május és június havakban a rossz időjárás és az árvis, mely a Margitszigetet elöntötte, épen a legfőbb evezési idő kihasználását nehezítették meg, valamint az augusztusi óriási hőség is hátráltatta a működést.

A lefolyt évben egy számból állott házi versenyt is tartottunk, mely egyrészt a „Kurucz“ nevű négyvevő hajóban Szent-Györgyi Imre kormányzása mellett Pachmayer Ottó, Mayer Gyula, Szandner Béla és Pitroff Kornél tagtársaink és másrészt a „Labancz“ nevű négyvevő hajóban Földi János kormányzása mellett Bécsy Dezső, Zsedényi Béla, Huflesz Aladár és Gosztonyi Miklós tagtársaink között folyt le és a mely verseny erős küzdelem után a „Kurucz“ csapat győzelmével végződött.

Megszaporodott új tagjaink begyakorlásával különösen ifj. Szent-Györgyi Imre és Szohner Lajos tagtársaink foglalkoztak, kiknek fáradozásaiért köszönetet mondunk.

A választmány.

TORNA

Üdvös reformok a Budapesti (Budai) Torna-Egyletben.

A budai tornaegyletben Kollár Lajos elnök, a budai intelligencia egyik vezéregyénisége, ugylátszik, igen üdvös reformokat kezdeményez, a mint kitűnik ez abból a körlevélből is, melyet az egylet tagjaihoz intézett, s melyet itt közlünk:

Az egyleti tekepálya megnyitván, délutánonként tagtársainknak és vendégeiknek rendelkezésére áll.

Egyletünk nem szoritkozhatik a testgyakorlásnak kizárólag tornázás által való ápolására, hanem feladatai közé tartozik labda-játékoknak szabadban rendezése által egyrészt tagtársainknak a nyári idény alatt is módot nyújtani testedző gyakorlatok végzésére, másrészt a testedzés ügyének minél tágabb körben új híveket szerezni.

Elhatároztunk, hogy a mindinkább terjedő és gyorsan kedvelté lett Lawn-tennis-játékot meghonosítjuk, hogy ez által tagtársaink női családtagjainak is alkalmat adjunk az egészségre jótékony hatású mozgásra, a kedélyt felvidítő testedzésre, valamint hogy ez által egyúttal a társasélet élénkítésére is közrehasunk.

Az I. kerületi polgári kör elnöksége a legnagyobb készséggel bocsájtván rendelkezésünkre azon területet, melyet télen korcsolya-pályának haszált, a Lawn-tennis-játékot f. évi április hó 9-én, vasárnap d. u. 4 órakor az I. ker. polg. kör korcsolyázó pályáján (a szt. János kórház mellett) megkezdjük, s ezentűi itt a Lawn-tennis-pálya egyletünk tagjainak, azok családtagjainak és vendégeinek rendelkezésére áll.

A játékban résztvevők az egyletünk által beszerzett labdákat, ütők (raquette) és felszerelvények hknználataért egy-egy délutánra 10 kr. díjat fizetőek. A játékban részt nem vevők kísérők (gardes des dames) ezen díj fizetése alól felvnnak mentve. — A ruhatárban minden egyén, tekintet nélkül a megőrzésre átadott ruhadarabok számára, a felügyelőnek fejenként 5 kr. őrzési díjat fizet.

Ezzel kapcsolatban értesítjük t. tornaszársainkat, hogy kedvező idő esetén ezentűl rendszerint szütörtöki napon a vérmező nagy metát játsunk. Gyülekezés 5³/₄-kor a tornacsarnokban; a játék kezdete 6 órakor.

Végül tudatjuk, hogy az egyleti egyenruha gyanánt használt, a mindennapi viseletre is kitűnőnek bizonyult sötétkék cheviot-szüvetből, ez ioén is — és pedig ezúttal a zsolnai gyárból — nagyobb mennyiséget rendelünk. A kik eddig előjegyeztek, azok a megrendelt mennyiséget a tornacsarnokban a torna-napokon esti 6—8 óra között látvethetik. Azon t. tornaszársaink, a kik ezen hazai gyártmányról ezentűl óhajtának rendelni, sziveskedjenek a tornacsarnokban kitett ivet a mennyiség megemlítése mellett aláírni, hogy 80—100 méterre rugó megrendelésnél a szövet megküldése iránt intézkedjünk. A szövet ára méterenként 2 forint 85 kr.; szállítási költség méterenként 4—6 kr.

A szinkörbn nyáron tartandó előadásokra a kedvezményes jegyekre vonatkozó utalványokat tagjaink az egyletben kaphatják.

A budapesti (budai) tornaegylet nevében:

Dr. Ary Pál,
jegyző.

Kollár Lajos,
elnök.

A tornatanítás iskoláinkban.

A sepsi-szentgyörgyi „Székely Mikó Collegiumban“ a tornatanítás jelene.

Hogy a jelenről irhassak, először egy futó tekintetet kell, hogy vessek a multra. Azon multra, mely idő alatt tanodánk a kezdetlegesség nyomasztó helyzetéből a mai színvonalra emelkedhetett; azon multra, mely alatt az algymnasiumból főtanoda lett.

Ezen időszak iskolánk történetében az anyagiakkal való küzdelem korszakát alkotja s mint ilyen időben természetesen is tűnhetett fel azon tantárgy kismértékű ápolásai mely a felsőbb körök által legkevésbé szorgalmaztatott. S ezen tantárgy a torna volt.

Az összes tornatanítás csak a nyári időszakra szorított. Tornaterem hiánya miatt rendszeres tornáról álmodni sem lehetett. Igaz ugyan, hogy külön tornatanítóról mindig gondoskodva volt, de ezeknek munkájuk az idő szeszélye szerint vált kevésbé hiányossá vagy egész hiányossá.

Azután közbe játszott azon körülmény is, hogy akkor nem nyertek oktatást a növendékek, mikor legszükségesebb lett volna; mikor huzamosabb a bennülés: a téli időszakban. De ezen kor lejárt s ma már egy új időszak áll intézetünk tornatanítása előtt.

Az 1892/3-ik iskolai évvel megkezdődött a rendszeres tornatanítás. Fel van építve új diszes tornacsarnokunk, melyben egyszerre 60—80 tanuló elfér. Be van rendezve szükséges tornaszerekkel s minden osztály heti két-két órán részesül rendes oktatásban.

Tornatermünk főbb méreteit s a szerek rövid névtárát a következőkben adhatom.

A tornaterem hossza 24 méter, szélessége 14 méter, magassága 5 1/2 méter. A világítás felülről jön s így teljesen célszerűnek mondható. A terem ki van padolva s tornázás közben mátrászokat alkalmazunk. Építési költsége 900 ft. Berendezése teljesen új. Van két korlát, egy nyújtó, mászóállvány mozgatható, két függélyes, vízszintes és rézsutosan alkalmazható lábtó, ló, ugrószekrények, rohamdeszka, két lebegő-gerenda, ugródeszkák és mércezkék, botok, súlyzók, buzogányok, mászókötelek, gyűrűhinta két pár, lebegő nyújtó körhinta öt pár kard, hozzá maszkok és keztyűk. Szóval: egy ezer forint értékben beszereztek mindazon eszközök, melyek egy főiskola tornaszatához legnélkülözhetetlenebbül szükségesek.

A tornatanítást e sorok írója Csinádi Lajos végzi.

Az egész intézet négy csoportban kap tornaórát.

I. csoportot képezi az I. gymn. osztály. Ezen csoport mindig egy tömegben nyer oktatást. Főtekinet fordították a szabadgyakorlatokra, rendgyakorlatokra és a torna játékokra.

II. csoportot képezi a 2. 3-ik gymn. osztály. A szabad és szerekkel való gyakorlatokat egy tömegben, a támasz és függési gyakorlatokat két szakaszban végzik. Ezen csoport tanításánál előtérbe lépnek a szerekkel való gyakorlatok és játékok.

III. csoportot alkotja a 4. 5. 6-odik osztály. A szerekkel való és századgyakorlatokat egy csoportban, más gyakorlatokat három szakaszban végzik.

Előtérbe lépnek a szeryakorlatok és ellenállási gyakorlatok, menet gyakorlatok.

IV. csoportot alkotja a VII. VIII. gymn. osztály. A szerekkel való gyakorlatokat, menet és századgyakorlatokat végzik egy csoportban, más gyakorlatokat két szakaszban. Előtérbe lépnek az erőgyakorlatok, verseny tornaszat, távgyaloglás, vívás.

A szeryakorlatoknál az iskolai előtornászok és tomakártyák szerepelnek, de mindig szigorú ellenőrző felügyelet mellett.

Korcsolyázó helyről még ez idő szerint nem lehetett gondoskodni, de biztos a remény, hogy a következő 1893—94-ik év azt is meghozza, úgy szintén a rendes uszodát is. 10—15 kilométeres távban több kirándulás rendeztetett az elmúlt években, de ennél nagyobb távgyaloglásban nem vettek részt még a tanulók. Hiszem, hogy ez év tavaszán erre sor kerül.

A tornavizsgák az intézet évről ünnepélyével voltak összekötve már a múltban is. Iskolai tornaversenyek — tisztességes szép jutalmak kitűzése mellett — rendes szokásban vannak. Reméljük, hogy nemsokára az országos tornaversenyekkel is megismerkedünk.

Ujabbán a tornaegyenruhák és kalapok behozatalán folynak a tanárikarban eszmecserek.

A mi a tanulók tornakedvét, fejlettségét — láb és karizom erejét illeti, azt találójában nem jelezhetem, mint ha idézem; „Nem fajult el még a székely vér.“

Csinádi Lajos.

X. Sigmund József üzletét (Budapest, városház-utca 2—4) a sportvilág figyelmébe ajánljuk. Az összes sportnemekhez szükséges ruházati cikkek u. m. verseny és training ingek, nadrágok, sapkák és cipők legnagyobb raktára. Az iskolai tornázás összes ruházati kellékek. Flannel ingek Lawn tennis cipők, különlegesség: Princes of Wales férfi-övek

X. A Geitner és Rausch cég hirdetésére fölhívjuk olvasóink figyelmét.

Társas kirándulás Konstantinápolyba. A magyar királyi államvasutak városi menetjegyjrodája (Hungária szálló) ez évben is társas utazást rendez a török fővárosba, a melyre vonatkozó program már megjelent. A menetjegyjroda az előző években oda rendezett társas utazásokból merített tapasztalatokon okulva, az ez idei kirándulást oly időre tervezte, mely a Keleten való utazásra és ott tartózkodásra legkelemesebbnek bizonyult, és ez május hava. A program mint előzőleg már jelezve volt, hű képet nyújtja a rendező menetjegyjroda ismert azon törekvésének, mely az utazás kényelmének szem előtt tartásával abban összpontosul, hogy a résztvevőkkel a legfőbbben a török főváros érdekességeiben gazdag tárházat alaposan megismertesse. Kényelmes lesz az utazás, mert az háló és étkező kocsival is ellátott külön gyorsvonattal történik; érdekes és tanulságos lesz a Konstantinápolyban való 5 napi tartózkodás, a mennyiben a menetjegyjroda jó előzőleg gondoskodott a török főváros minden izületét jól ismerő kalauzokról (dragomanok), kiknek gyakorlott vezetése mellett megtekinthetik a résztvevők a török főváros mindennemű hírneves egyes részleteit, alkalmuk lesz május 12-én pénteki napon, a török szultán mecesetbe vonulását (Szelambik) megtekinteni s meglátják a török császárság legfőbb méltóságait, Konstantinápoly helyőrségét s magának a szultánnak testőrségét is. Hozzávéve még azt, hogy a résztvevők lakással és étkezéssel való ellátásra a legmodernebb szállodák lettek Konstantinápolyba lefoglalva, méltán következtethetnek azt, hogy egy valódi élvezetekben gazdag kirándulásról van szó, melyre a résztvevők mindig kellemesen fognak visszaemlékezni. A program egyes részleteire nem terjeszkedhetünk ki; itt, csak annyit, hogy a különvonat f. é. május 6-án este 6 órakor indul a keleti pályaudvarból és 7-én déli 12 óra 42 perckor érkezik Konstantinápolyba. Résztvételi díjak: I. oszt. 195 ft. II. oszt. 160 ft. beleértve az étkezést a vasuton Konstantinápolyig és az öt napra való teljes ellátást Konstantinápolyban, ellátás nélkül I. oszt. 120 ft. II. oszt. 90 ft. Jelentkezéseket 50 ft előleg lefizetése mellett elfogadnak május hó 1-ig bezárólag a magyar királyi államvasutak budapesti, (Hungária szálló) aradi, belgrádi, brassói, fiumei, kolozsvári, kassai, nagyváradi, pécsi, temesvári és zágrábi városi menetjegyjrodái, amelyek készségesen és bérmentve szolgálnak programmal.

Kerékpár ujdonságok!!

legnagyobb kerékpár gyári raktárban.

Budapest, Károly-körut 3-ik szám.

Eredeti **Torrilhon** és **Dunlop** kerékpárok, pneumatikus abroncsal. — Ezen ujdonságok megtekintése végett van szerencsém a n. é. kerékpárkedvelő közönséget tisztelttel meghívni.

HERBSTER KÁROLY műgépész.

Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Wachtel Zsigmond első magyar tornaszer-gyár raktára

BUDAPEST,
KÁROLYKÖRUT 7. SZÁM.

◆ (TELEFON sz. 200) ◆

ajánlja az idényre gazdagon felszerelt raktárát,
tornaszerekben, függőágyakban stb.

Továbbá **kötélárúk és kötőzsineg**
KÖZPONTI RAKTÁRA.

Alapított

1850. évben

Ő Felsége a király legma- Minden verseny alkalmá-
gasabb személyes elisme- val legelső érmeikkel ki-
rése! tüntetett!

Cs. és kir. szabad. Chemiatechnikai labororium. hectograf., gummiáru és

KAUTSCHUK BÉLYEGZŐ-GYÁR

erömütáni és véső műintézet mindennemű irodai szükségletek gyára

vegyész **TINTNER J. E.** mérnök

A felséges kir. család több tagjának, ugyszint a legmagasabb bel- és
külhoni hatóságok, előjáróságok, intézetek stb. szállítója.

Budapest, Kigyótér 2. szám. — Bécs, V. Krongasse 6.
saját házában.

FÖLDESZY L.

puskaműves Budapest, Muzeum-körut 9 szám.

ajánlja jó hírnevű

fegyvereit

kezeség mellett, továbbá mindennemű **revolve-**
reket és teljes **vadászfelszereléseket.**
Árjegyzékek kivanatra ingyen küldetnek, javítások leg-
olcsóbban számíttatnak.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

VIII., József-körut 5.

GEITTNER és RAUSCH

BUDAPEST,

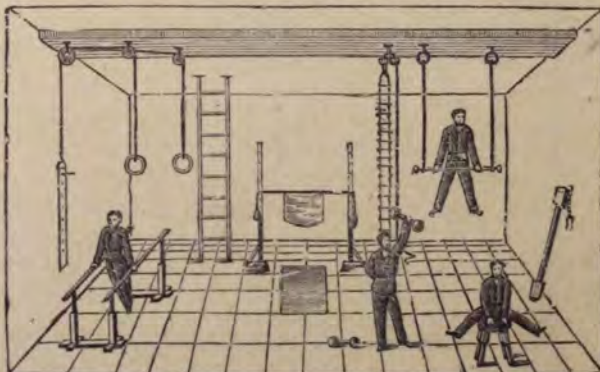
VI. kerület, Andrássy-út 8. szám.

Ajánlják nagyválasztékú

torna-eszközeiket,

szoba- és szabadbani tornászathoz **sulyzók**
(Hanteln) **tornabotok, nyújtók, létrák,**
mászó és ugrókötelek stb. tornatermek,
felszerelése előírás szerint.

A **Kneip-féle vizgyógymódnhoz** a szükséglendő cikkek
raktaron tartatnak és a legjobb kivitelben szállíttatnak.

Haztartási cikkek nagy választékú raktára.

KARLSBADI
cipő-külön-
legességek.

Kajári
Dezső

Budapest, Dorottya-utca 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

ferfi-, női- és gyermek-cipő-árúit

a tavaszi idényre

a legolcsóbb árak mellett. — Különös ügyelemmel

velocipédező-, turista és hegymászó tornaczipő-
ket, vadász csizmakat

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részér:
ugymint: tisztí cipők, galoschnik vagy gumi cipők,
ugy szinte vízmentes cipőket és **kényes lábra kü-**
lönlegességeket nagy választékban raktaron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-cipő szerint leggyorsab-
ban szállíttatnak.